VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash. VAPAUS, 100 Elm St. W., Sudbury, Ont. Postage paid at Sudbury.

No. 122 — Vol. LII vuosikerta — Sudbury, Ont. — Lauantai, jouluk. 7 p. — Saturday, Dec. 7, 1968

Suuria oppilasmielenosoituksia

Koko Rooman kaupunki oli halvaantuneena; McGill yliopiston lakko päättyi; Quebecissa "lumipallo-pommitus"

Rooma. — Vuorokauden kestänyt yleislakko, mitä tuhannet opiskelijat kannattivat aktiivisesti, halvaannutti koko Rooman talouselämän torstaina, mutta illan tullen tilanne näytti helpoittuvan.

Noin 25,000 lakkolaista ja opiskelijaa osallistui torstaina Roomassa järjestettyyn mielenosoituskulkueeseen mikä osoitti vihamielisyyttä poliiseja kohtaan, joiden sanotaan maanantaina ampuneen Sisiliassa kaksi maataloustyöläistä kuoliaaksi.

Mielenosoitusparaatia johti käsin yhteen liittynyt 40-miehinen ryhmä ja mielenosoittajat huutelivat kuorossa "Työläisten valta" sekä "työläiset ja opiskelijat yhtykää" tunnuksia.

Italian hallituskriisi jatkui torstaina 17. päivää mutta hallituksen muodostamisen tehtäväkseen saanut Mariano Rumor työskenteli jatkuvasti saadakseen muodostetuksi kristillisdemokraattisen puolueen johdolla sosialistien kanssa keskusta-vasemmisto kokoomushallituksen.

McGILL YLIOPISTON OPPILAILLE ETUISUUKSIA

Montreal. — McGill yliopiston n. 600 poliittisen tieteen opiskelijaa lopetti torstaina 11 päivää kestäneen luokkahuoneittensa boikotin ja tiedeosastonsa virastohuoneiden miehityksen. Päätös taistelun lopettamisesta tehtiin saatujen etuisuuksien perusteella äänin 319—179.

Kokouksessa, missä suoritettiin äänestys boikotin lopettamisesta tiedoitettiin opiskelijain saavuttaneen seuraavia myönnytyksiä:

— Seitsemän opiskelijaa jaoston johtaviin komiteoihin;

— Opiskelijoille tulee kolmasosa paikoista komiteassa, mikä määrittelee opiskeluohjelman;

— Neljäsosa paikoista komiteassa mikä valitsee professorit.

"LUMIPALLOHYÖKKÄYS" LAINLAATIJAKUNNAN RAKENNUKSIA VASTAAN

Quebec. — Lumipallot särkivät torstaina Quebecin lainlaatijakunnan kymmeniä ikkunoita kun noin 3,000 oppilasta kannattajineen oli mielenosoituksella lakiehdotusta vastaan, mikä takaisi englanninkieliselle vähemmistölle kouluolojen omalla kielellä.

Suurin osa lumitelija-mielenosoittajista oli jatkokoulujen oppilaita, toiset vasta 12-vuotiaita, joista useat sanoivat, että he eivät tiedä, miksi he mielenosoituksella olivat. Näiden oppilaiden selitysten mukaan heidät laskettiin koulusta pois voidakseen osallistua mielenosoitukseen lainlaatijakunnan rakennusten luona.

Quebecin pääministeri Jean-Jacques Bertrand sanoi torstaina, että hänen hallituksensa on valmiina käyttämään voimakeinoja, jos tällaiset mielenosoitukset jatkuvat.

Mainittua "kielilakiehdotusta" ei esitetty torstaina lainlaatijakunnassa, mutta mr Bertrand sanoi, että se esitetään vielä tämän istuntokauden aikana.

MIELENOSOITTAJAT PAKENIVAT POLIISEJA

Madridissa oppilaita sotaoikeuteen: poliisi tunkeutui sairaalaankin Barcelonassa

San Francisco. — Poliisit ajoivat keskiviikkona noin 1,000 rauhanomaista lakkolais-mielenosoittajaa pois San Franciscon State Collegen alueelta. Keskiviikkona ei toistunut tiistainen mellakka jolloin lakkolaisten sanottiin kivittäneen poliiseja ja poliisit käyttivät patukoitaan mielenosoittajia vastaan.

Protesteeraajat marssivat kahdeksan rinnatusten oppilaitoksen pihamaan ympäri huudellen tunnuslauseita: "Sulkekaa se, sulkekaa se. Siat pois opistoalueelta."

Collegen virkaatekevä uusi presidentti tri S. I. Hayakawa varoitti oppilaita kovaäänisten välityksellä kehoittaen heitä hajaantumaan tai paikalle kutsutaan poliiseja. College on ollut kuohunnan vallassa marraskuun 6 päivästä lähtien.

Noin 500 poliisia, jotka on ollut valmiina oppilaitoksen ulkopuolella, marssi tämän jälkeen Collegen alueelle. Mielenosoittajat perääntyivät poliisien lähestyessä.

Carlton Goodlett, joka on neekerilääkäri ja erään viikkolehden julkaisija, meni poliisien ja mielenosoittajien väliin ja huudahti: "Lakia ei ole rikottu. Teillä on oikeus kookontua Collegen alueella". Poliisit ajoivat mielenosoittajat pois oppilaitoksen kadulle.

Barcelona, Espanja. — Poliisit ajoivat oppilaita takaa täynnä olleessa sairaalassa viime keskiviikkona olleiden kahakkain aikana, jotka saivat alkunsa kolmen Barcelonan yliopistokoulun sulkemisesta.

Muut oppilaat kivittivät poliiseja ja polttivat yhden auton sekä rikkoivat ikkunoita kertovat poliisivirkailijat. Useita oppilaita vangittiin.

Noin sata oppilasta pakeni erääseen sairaalaan ja poliisit tunkeutuivat sinne heidän perässään. Potilaat joutuivat jättämään vuoteensa ja lääkärit sekä muut sairaalatyöläiset juoksentelivat sekasorron vallassa.

Madridissa hiljattain sattuneiden pienten oppilasprotestejen yhteydessä vangitut oppilaat on jätetty sotaoikeuden tuomittaviksi. Oppilaita syytetään Madridin yliopiston tuhopolttoyrityksistä ja Molotov-cocktailien poliiseja kohti heittelemisestä.

Väkivaltaisuudet saivat alkunsa Barcelonassa kun oppilaat kokoontuivat "laittomasti" eräälle lakimieskoululle protestoidakseen kolmen yliopistorakennuksen sulkemista vastaan. Yliopistorakennukset sanotaan suljetun oppilasvaikeuksien johdosta.

VOITETTAVANA ON 100n VUODEN VÄÄRINPELUU

Alkuasukkaat tarvitsevat enemmän yli opistoja kuin ojennuslaitoksia, eskimotyttö

Ottawa. — Canadan intiaanien johtavat puhemiehet hylkäsivät alkuviikolla liittohallituksen intiaani-asiain ministeriön mahdollisena laitoksena, minkä avulla saadaan "oikeudenmukainen yhteiskunta Canadan alkuasukkaille".

Ihmisoikeuksien kansallisessa konferenssissa käydyn 3-päiväisen keskustelun jälkeen intiaanien puhemiehet ilmaisivat käsityskannan, että liittohallituksen intiaani-asiain ministeriö on tehnyt "vararikon" yrittäessään lopettaa 100 vuotta kestäneet ennakkoluulot, kiihkoilut ja harhaohjelmat.

Intiaanien kannan esitti albertalaisen intiaaniyhdistyksen 24-vuotias presidentti Harold Cardinal.

Mainitussa ihmisoikeuksien kansallisessa konferenssissa oli noin 150 eri järjestön edustajat, jotka keskustelivat pääasiassa intiaanien ja eskimojen valituksista.

Mr. Cardinal sanoi Canadan intiaanijohtajain nimissä kokouksen noin 600 edustajalle, että "Canadan on 100-vuotisen häpeän poistaminen."

"Kaikessa siinä ei intiaani-asiain ministeriöllä ole mitään roolia vietävänä. Jos oikeus ja ihmisoikeudet mielitään saada meille, silloin on viivyttelemättä estettävä intiaaniasiain ministeriön laajentaminen. Meidän täytyy käsittää, että se ministeriö on menettänyt luotettavaisuutensa."

Hänen taistelumielistä asennetta tuki Sax Harborista Northwest Territoriesta kotoisin oleva eskimotyttö Mary Carpenter, joka opiskelee nyt Western Ontario yliopistossa.

Hän esitti, että YK:n ihmisoikeuksien julistus käännettäisiin eskimojen kielelle jotta eskimot saisivat tietää, että "heilläkin on oikeuksia tässä maassa".

Hän syytti, että eskimoihin sovelletaan kulttuurista kansantuhoa kun heidän lapsiaan lähetetään kouluun suurkaupunkeihin. Turkispyyntiä olisi tuettava hallituksen tukirahoilla niin ettei eskimojen tarvitsisi turvautua avustuksen anomiseen.

Miss Carpenter suositteli yliopiston perustamista pohjolan alueelle sen sijaan että rakennetaan ojennuslaitoksia.

Sveitsin asetehtaat laittomissa kaupoissa

Suurimman asetehtaan kaksi johtokunnan jäsentä on vangittu luvattomista kaupoista

Bern, Sveitsi. — Hallituksen suorittamat tutkimukset luvattomista asekaupoista laajeni tällä viikolla jo toisen suuren sveitsiläisen asetehtaan edesottamuksiin liittoparlamentin valmistuessa laajamittaiseen keskusteluun tätä puolueetonta maata järkyttäneistä asekaupoista.

Eräs virallinen puhemies vahvisti tiedot, että tutkimuksia on laajennettu Hispano-Suiza Suisse S.A.-yhtiön Genevessa sijaitsevaan asetehtaaseen sen jälkeen kun viranomaiset saivat tietoja, jotta Ranskalle myytyjä vanhoja ammuksia on laittomasti jälleenmyyty Afrikkaan.

Puhemies painosti kuitenkin sitä seikkaa, että tähän mennessä ei ole esitetty todisteita näistä väitetyistä toimenpiteistä. Genevessa oleva yhtiön virkailija torjui väitteen sanomalla, että "ne eivät ole varmastikaan totta."

Laajalle leviävä Zurichin sanomalehti Blick viittasi raporteihin, että Ranska on toimittanut aseita Biafralle, ja sanoi lisäksi, "ettei ole lainkaan epätavallista olettaa, jotta salaperäisesti aseita saava maa on Biafra." Ranskan virkailijat ovat kieltäneet aseiden Biafralle toimittamisen.

Sveitsin lainlaatijakunnan jäsenet sanoivat samanaikaisesti sanomalehtireporttereille, että aseiden myyntikysymys tullaan käsittelemään käynnissä olevana liittoparlamentin istuntokautena. Tähän mennessä on vangittu kaksi Sveitsin suurimman asetehtaan Oerlikon Buehrle-yhtiön johtokunnan jäsentä.

Nigeria Etelä-Afrikka ja kolme arabimaata on tunnistettu maiksi, jotka ovat saaneet $2,300,000 arvosta Oerlikon Buehrle-yhtiön valmistamia raketteja ja tykkien ammuksia.

Länsi-Saksassa kaksi uutta itsemurhaa

Bonn. — Länsi-Saksan ulkoministeriö tiedotti torstaina, että kaksi ulkoministeriön virastohenkilökuntaan kuuluneista henkilöä oli tehnyt itsemurhan. Yksi heistä surmasi itsensä Bonnissa ja toinen Haagissa.

Kaksi viimeisintä itsemurhaa nostatti Länsi-Saksan hallituksen palveluksessa olevien itsemurhan tehneiden henkilöiden lukumäärän yhdeksään, sen jälkeen kun kontra-amiraali Hermann Luedke teki itsemurhan lokakuussa. Luedken itsemurhan johdosta aloitettiin tutkimukset mahdollisesta vakoiluliigasta.

Ulkoministeriön puhemies sanoi, että viimeisimmissä itsemurhissa ei ollut kysymys maan turvallisuudesta.

Veneeriset taudit "epidemia-"asteessa

Boston. — Massachusettsin osavaltion tarttuvien tautien osastolla toimivan tri Nicholas Fiumaran lausunnon mukaan tämän USA:n osavaltion sukupuolitaudit ovat saavuttaneet "epidemia-luonteen". Esimerkiksi eräässä kuusi vuotiaassa pojassa on ilmoitettu olevan kuppataudin. Tri Fiumara sanoi keskiviikkona, että osavaltiossa ilmoitettiin viime vuoden aikana 6 000 tippuritapausta ja 4,000 kuppatautitapausta

Magnuson vaatii verotaakan huojentamista

Toronto. — Suositellen maakunta- ja liittohallitukselle sellaisia uudistuksia, joiden tavoitteena olisi verojen määrittely maksukyvyn perusteella, Canadan kommunistisen puolueen Ontarion johtaja Bruce Magnuson sanoo pääministeri John Robartsille alkuviikolla lähettämässään kirjeessä, että Carterin komission raportissa huomioidaan tämä tärkeä periaate, mutta ei Ontarion verokysymyksiä tutkineen Smithin komitean raportissa.

Nyt tarvitaan sitä, hän selitti, että kotienomistajien ja vuokralaisten verotaakkaa ja muita verokuormia ryhdytään huojentamaan.

Siinä tarvitaan pääomien lisääntymisen verotusta täyden tuloveron tasolla, suurtulojen verotuksen korottamista sanoo mr Magnuson.

Kiinteimistöt olisi vapautettava kouluveroista ja tarvittavat tulot olisi hankittava kouluhoitojen rahoittamiseksi korkeimpien hallitusportaiden toimipiiristä.

"Me varoitamme siirtymisestä ns. alueellisiin hallintoihin tarkoituksella siirtää osa maakunnan menoista alempien hallintoelinten maksettavaksi kiinteimistöverotuksen avulla. Alueelliset hallinnot pitäisi ensi sijassa palvella yleisön etuja, varata paremman palvelun väestölle, ja siten ei saa tulla virkavaltaisuuden ja kankeuden lisääntymistä", sanotaan Magnusonin kirjelmässä.

Ehdonalaisia arktiselle alueelle töihin

Toronto. — Eräs intiaani-eskimoyhdistyksen virkailija sanoi tällä viikolla, että ehdotus lähettää ehdonalaiseen vapauteen päästetyt vangit arktisella alueella sijaitseviin työpaikkoihin, siirtäisi meidät takaisin niihin aikoihin, jolloin Englanti rankaisi lainrikkojia lähettämällä heidät siirtomaihin.

Kansallisen ehdonalaisuusasiain lautakunnan puheenjohtaja George Street sanoi alkuviikolla, että hän aikoo pyytää Canadan työvoimavirastoa hankkimaan ehdonalaisille työmaita arktisilta alueilta.

Eskimo-oppilas Mary Carpenter sanoi Ottawassa tällä viikolla päättyneessä ihmisoikeuskonferenssissa, että "Canadan pohjoisilla alueilla ei ole tarpeeksi työmaita edes alkuasukkaille ja nyt he harkitsevat ehdonalaisten sinne lähettämistä."

Mr. Street sanoi alahuoneen komitean edessä esiintyessään, että "he (ehdonalaiset) tulisivat olemaan täysin turvassa arktisella alueella. Heillä ei olisi mahdollisuuksia ryhtyä rettelöihin, vaikka haluaisivatkin sitä."

Tyttöjen sanotaan tappaneen huvikseen kaksi pikkupoikaa

Newcastle-Upon-Tyne, — Torstaina annettujen tietojen mukaan kaksi tyttöä yksi heistä 13-vuotias ja toinen 11-vuotias, on murhannut kaksi pikkupoikaa, yksi 3-vuotias ja toinen 4-vuotias, vain tappamisen aiheuttaman kiihtymyksen vuoksi.

Näitä pikkutyttöjä syytetään kuristamalla tehdyistä murhista.

Syytettyjen nimet ovat Norma Bell (13 v.) ja Mary Bell (11 v.) jotka eivät ole sukulaisia, vaan naapuruksia. He kieltävät syyllisyytensä. Murhatut pojat ovat 3-vuotias Brian Howe ja 4-vuotias Martin Brown.

Kummankin tytön sanotaan antaneen poliiseille eloisan kuvauksen siitä, miten toinen heistä kuristi yhden pojan, viilteli parranajokoneen terällä haavoja ja leikkasi sitten saksilla vähän tukkaa pois.

Lakkokomissionille ratkaisuvalta vissien alojen neuvotteluissa?

Työsuhdekysymyksiä kaksi vuotta tutkinut komitea ottaisi lakko-oikeuden miltei kokonaan pois "tärkeiltä" työläisiltä

Ottawa. — Liittohallituksen nimittämä työryhmä, minkä tehtävänä on tutkia työväen-ja-hallinnon välisiä suhteita, ehdottaa nyt muodostettavaksi itsenäisen komissionin palvelu- ja teollisuusaloille, missä katsotaan lakkojen olevan vastoin yleisiä etuja.

Sellaisilla aloilla, missä katsotaan lakkojen olevan vastoin yleisiä etuja, vaadittaisiin työläisiä ja hallintoja (unioita ja yhtiöitä) neuvottelemaan erikoismenetelmän puitteissa, alkaen se välittelystä ja päättyen sovitteluoikeuden saneluratkaisuun.

Tämä komissioni, mikä tunnetaan Public Interest Disputes Commission nimellä, on valtuutettu antamaan päätöksen siitä, mitä menetelmää on käytettävä kiistan sopimiseksi jos osapuolet eivät pääse neuvottelujen pohjalla keskenään sopimukseen.

Kolmannen eli ulkopuolisen elimen määräämä pakollinen ratkaisu — jos osapuolet eivät sitä hyväksy — tulee voimaan vasta lakon jälkeen ja parlamentin toimenpiteen pohjalla.

Kun lakko puhkeaa todellisuudessa, mitä pidetään välttämättömänä, hallitus voi tämän työryhmän ehdotusten perusteella kehoittaa edellämainittua uutta komissionia esittämään ehdotuksensa, mitä menetelmiä käyttäen lakko lopetetaan. Tämä komissioni voi esittää monenlaisia ehdotuksia, mukaanlukien se että otetaan tuotantolaitos kontrolliin niin että voidaan pakkomääräys toteuttaa jne.

Ratkaisun teko ehdotuksesta tällaisen lakon lopettamiseksi, jää yksinomaan parlamentin tehtäväksi, antaen sille mahdollisuuden keskustella asiasta alahuoneen istunnossa.

H. D. Woodsin johdolla toiminut 4-henkinen työryhmä viimeistelee nyt ehdotuksiaan, missä käsitellään yleistä etua koskevien kiistojen ratkaisuja. Tämä ryhmä on tutkinut Canadan työolosuhteita yli 2 vuotta. Sen raportti esitetään hallitukselle tämän kuun lopulla ja julkaistaan suurelle yleisölle todennäköisesti tulevan vuoden alkupuolella.

Raportissa kosketellaan myös niitä probleemeja, jotka nousevat tai kehittyvät teknillisen kehityksen perusteella. Sen ehdotusten mukaan työläiset ja työnantajat voisivat työehtosopimuksen voimassaoloaikana neuvotella sopimuskohdista, joiden perusteella uniot voivat lakkoutua työehtosopimuksen voimassaoloaikana, jos ei päästä sopimukseen teknillisen kehityksen työläisille aiheuttamista taakoista (automatisoinnin vuoksi työstä erottamiset jne.)

Työsuhdekysymyksiä laajasti käsittelevässä raportissa ehdotetaan tutkittavaksi lakkovahdintaa koskevia lakeja. Se ehdottaa laajennettavaksi lakkovahdintatoimintaa tiedoittamistarkoituksessa kunhan se ei johda työn seisauttamiseen. Raportin ehdotuksen mukaan myönnettäisiin kuitenkin työläisille oikeus lakossa olevan laitoksen yhteydessä toimivassa liikkeessä kieltäytyä menemästä lakkovahtilinjojen läpi. Lakkovahtikysymys on kaikkein monimutkaisin kohta tässä raportissa.

Sen antaisi mieluimminkin Canadan työsuhdelautakunnalle kuin oikeuslaitokselle valtuudet ratkaista onko lakkovahdinta laillista nyt ehdotettavien menettelyohjeitten perusteella, mutta lakkovahdinta-tavasta tehtävät päätökset jäisivät siviililakien pohjalla alempien oikeuslaitosten tehtäväksi.

Mainittu työkomitea ehdottaa uusittavaksi liittovaltion työsuhdelautakunta siten, etteivät sen jäsenet olisi työnantajien eivätkä työläisten edustajia. Nykyisessä työsuhdelautakunnassa on työläisten, työnantajain ja yleisön edustajat.

Kansallisia työehtosopimuksia koskevassa kysymyksessä työkomitean ehdotukset ovat ristiriidassa Pearsonin hallituksen ehdotusten kanssa, joiden mukaan maatakäsittäviä työehtosopimuksia voitaisiin jakaa quebecilaisen National Trade Unionin tyydyttämiseksi. Sen sijaan nyt ehdotetaan kansallisia työehtosopimuksia (esim. rautateillä jne.).

Canadaan perustetaan ihmisoikeuksien neuvosto

Ottawa. — Tällä viikolla täällä päättynyt kansallinen ihmisoikeuskonferenssi äänesti pysyväisen valtuuston perustamisen puolesta. Tämä valtuusto tulisi toimimaan ympäri vuoden siviilioikeuksien puolesta.

Konferenssin osanottajat hyväksyivät johtokunnan ehdotuksen, että perustetaan pysyväinen Canadan ihmisoikeusneuvosto ja johtokunnalle annettiin oikeudet hankkia varoja työläisiä ja toimintapaikka tälle neuvostolle.

Järjestävän komitean johdossa tulee olemaan kansainvälisen työväenjärjestön canadalaisjäsen Kalmen Kaplansky ja komitea tulee toimimaan valtuuston vastaavana johtokuntana siihen asti kunnes uusi ihmisoikeuskonferenssi kutsutaan koolle kahden vuoden kuluessa

Hiiri pysäytti junan

Tokio. — Hiiri nakersi Japanissa erään rautateiden merkkivaloja kontrolloivan sähkölangan päällysteen rikki ja sai aikaan sen, että merkkivalot muuttuivat punaisiksi, aiheuttaen erään 120 mailin tuntivauhdilla kulkevan junan seisauksen kahdeksi tunniksi.

Rhodesian oppositio yhteen puolueeseen

Salisbury. — Rhodesian valkoisten vastaperustama oppositiopuolue on antanut lausunnon, jossa kaikkia rhodesialaisia kehotetaan tuomitsemaan hallituksen suunnitelma saada maan parlamenttiin voimakas apartheidia kannattava enemmistö.

Oppositioryhmä toteaa hallituspuolueen "tai ainakin puolueen johtajien" julkisesti ilmoittaneen päämääränään olevan apartheidin tuominen Rhodesiaan. "Parlamenttiin hankitaan apartheid-enemmistöä ja samalla katoaa viimeinenkin toive päästä sovintoon Englannin kanssa", jatkuu lausunto.

— Kehotamme kaikkia rhodesialaisia tuomitsemaan itsemurhayrityksen, sanotaan lausunnossa edelleen.

Uuden puolueen perustivat keskustapuolue ja Rhodesian perustuslaillinen liitto yhtymällä viime viikolla. Molemmat olivat maltillisia ryhmiä, jotka tähtäävät afrikkalaisten olojen parantamiseen. Uusi puolue, jonka nimeksi tuli keskustapuolue, toivoo voivansa yhdistää kaikki maltilliset rhodesialaiset taistelemaan Englannin uusimpien ehtojen hyväksymisen puolesta.

VALTUUSTO TARJOAA ITSELLEEN ELÄKETTÄ

Alhaisin eläke olisi $1,125 55-vuotiaana viisivuotisen palvelun jälkeen

Toronto. — Kaupunginvaltuusto äänesti 14—9 sen puolesta, että se ryhtyy hommaamaan jäsenilleen eläkesuunnitelmaa. Ainoastaan niiden, jotka valitaan valtuustoon uudestaan, tarvitsee anoa tätä eläkettä, koska eläke — vähintään $1,125 vuodessa 55 ikävuoden jälkeen — tullaan myöntämään vain niille henkilöille, jotka ovat palvelleet vähintään viisi vuotta.

Tällaisen eläkkeen voimaanastumisessa tarvitaan kuitenkin ensiksi maakunallisen lainlaatijakunnan hyväksyminen.

Valtuuston jäsenet tulisivat maksamaan tähän eläkesuunnitelmaan 6 prosenttia vuotuisesta palkastaan ja kaupunki loppuosan, yhteissumman arvioidaan olevan $75,155 vuonna 1969. Jokainen valtuuston jäsen, joka on maksanut tähän eläkesuunnitelmaan vähintään viiden vuoden ajan ja täyttänyt 55 vuotta tulee olemaan oikeutettu elinikäiseen eläkkeeseen, mikä vastaa 75 prosenttia siitä summasta, joka on vuosittain maksettu eläkekassaan hänen ja kaupungin taholta. Siinä tapauksessa, että valtuuston jäsen kuolee, tulee hänen aviopuolisonsa saamaan 50 prosenttia eläkesummasta kuolemaansa asti tai siihen asti kun hän solmii uuden avioliiton.

Lain määräämänä perustana tulisi olemaan koko se aika kun henkilö on palvellut valtuuston jäsenyydessä, huolimatta siitä onko hän ollut valtuuston jäsen yhtä mittaa tai useampia eri kertoja. Esimerkiksi jos valtuusmies on virastaan poissa kolme vuotta ja tulee sen jälkeen uudestaan valituksi niin hän voi aloittaa jälleen eläkekassaan maksamisen.

Kontrolleri Allan Lamportin tekemä ehdotus, joka olisi ehkäissyt valtuuston eläkelakisuunnitelman voimaanastumisen vuoteen 1970 asti — jolloin uusi valtuusto olisi virassaan — hyljättiin äänin 17—6.

VIIME TIEDOT

Pariisi. — Amerikkalaispiireistä annettujen tietojen mukaan näyttää siltä, että Vietnamin rauhanneuvottelujen alkamista voi viivyttää kinastelu kokouksen menettelytavoista.

Ottawa. — Nigerian tiedonantokomissioneri Anthony Enahoro sanoi torstaina sanomalehtimiesten tiedoitustilaisuudessa, että Biafran johtajat käyttävät nälkiintymiskysymystä propaganda-aseena oman asemansa parantamiseksi Nigerian sisällissodassa. Hän sanoi olevan itsestään selvää, että Biafran johtaja, everstiluutnantti Odumegwu Ojukwu ei ole tosiasiassa lainkaan kiintynyt avustustoimintaan.

Edmonton, Alta. — Albertan Social Credit-puolueen johtajanvaalikokouksessa suoritetaan perjantaina äänestys siitä kenestä tulee toimestaan sivuun jäävän pääministeri E. C. Manningin tilalle uusi puoluejohtaja. Kokouksessa on noin 1,700 osanottajaa ja johtajaehdokkaita 5.

Ottawa. — Canadan intiaanien veljeysjärjestö — National Indian Brotherhood — esitti torstaina hallitukselle pyynnön, että intiaanit saisivat tilaisuuden osallistua maakuntien ja liittohallituksen edustajain kokoukseen, missä keskustellaan Canadan perustuslakikysymyksistä. Mainitun intiaanijärjestön presidentti Walter Deiter sanoi intiaanien tavoitteena olevan perustuslakikokouksessa se, että intiaanien kanssa alunperin tehdyt sopimukset saataisiin tunnustetuksi.

Oppilaat ja poliisit kahakoissa Brysselissä

Bryssel. — Poliisit vetäytyivät torstaina pois Brysselin yliopiston alueelta ja opintokurssit avattiin normaalisesti koko yön kestäneiden poliisien ja oppilaiden välisten yhteenottojen jälkeen. Kolmentoista poliisin sanotaan loukkaantuneen ja viisi oppilasta on vangittu.

Suojakilvillä varustetut poliisit tunkeutuivat yliopistorakennuksiin oltuaan yhteenotossa oppilaiden kanssa yliopiston alueella. Rakennuksissa olleet oppilaat ajettiin ulos kyynelkaasun avulla.

YKSI VIIDESTÄ CANADALAISESTA ON KÖYHÄ

Ottawa. — Canadalaisperheitten keskinkertainen tulo on lisääntynyt noin yhdellä kolmanneksella vuodesta 1960 lukien, mutta siitä huolimatta yksi joka viidestä canadalaisesta (noin 4,000,000) on köyhiä, sanoi Canadan talousneuvoston puheenjohtaja Arthur Smith tiistaina.

"Meillä on Canadassa liian paljon köyhiä ihmisiä", selitti mr Smith Ihmisoikeuksien kansallisen konferenssin seminaarissa ja lisäsi:

"Köyhyys on pidettävä ihmisoikeuksien yhtenä suurimpana tuhoojana."

Käyttäen hyväkseen suurelta osalta mainitun talousneuvoston viime syyskuussa julkaiseman vuosiraportin tilastotietoja Smith sanoi puheensa yhteydessä kansallisen ekonomian olevan ennen tuntemattomassa "talouselämän nousukaudessa" minkä ansiosta on ollut 90 kuukautta nousua ilman mitään "lamakautta".

Nyt on työssä viisi canadalaista jokaista neljää työssäollutta canadalaista kohtaan v. 1960. Kutakin $100 hintaista kansantulomäärää kohti vuodelta 1960 nyt tuotetaan kansallisesti $175.

Mutta tätä tilannetta rumentaa jatkuva hintojen ja kustannusten nousu sekä se tosiasia, että "liian monta canadalaista on jätetty talouselämän yleiskehityksen ulkopuolelle pääsemättä osallisiksi meidän yleisestä vapaudestamme", selitti mr Smith.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
EDITOR: W. EKLUND MANAGER: E. SUKSI
TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk: $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. 3.00
USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75
Suomeen: 1 vk. 11.50, 6 kk. 6.25

Poliisimellakointia

Presidentti Lyndon Johnsonin nimittämä komissioni, minkä tehtävänä oli tutkia viime elokuussa Chicagossa pidetyn demokraattipuolueen edustajakokouksen yhteydessä tapahtuneiden väkivaltaisuuksien syitä, ja sitä, miten voitaisiin estää toistumista, julkaisi viikon vaihteessa tutkimusten raportin, missä todetaan — kuten ovat kymmenet sanomalehtikirjeenvaihtajat ja miljoonat televisiouutisia seuraavat aiemmin todenneet — että Chicagon väkivaltaisuuksia ei voi sanoa muuksi kuin "poliisimellakoinniksi".

Tutkimuksen suorittajat väittävät, että poliiseja vastaan järjestettiin provokaatioita sanoin ja teoin, mutta siitä huolimatta todetaan, että poliisien väkivaltaisuudet olivat ajattelemattomia, rajattomia ja erotuksetta kaikkiin kohdistuvia.

Tästä 345 sivua käsittävästä raportista ilmenee, kuten on jo uutisosastolla kerrottu, että tutkijakomissionin jäsenet ottivat todistajalausuntoja 1,410 silminnäkijältä, että raportissa on käytetty 2,017 FBI:n asiamiesten lausuntoa, ja että tutkimuksen yhteydessä katseltiin 180 tuntia kahakoista otettuja elokuvia ja tutkittiin 12,000 yksityistä valokuvaa.

Raportissa sanotaan, että mielenosoittajat "heittelivät esineitä poliiseja ja poliisiautoja kohti, mutta väkivaltaisuuksien ominaispaino oli valtavasti poliisien harjoittamaa."

Yhtenä esimerkkinä siitä, miten silmittömässä raivossa ja ilman mitään todellista syytä poliisiväkivaltaa käytettiin demokraattipuolueen edustajakokouksen aikana Chicagossa, ei vain rauhanpuolustajia, vaan kaikkia poliisien eteen sattuneita ihmisiä vastaan, esitetään raportissa se tosiasia, että poliisien kovan pahoinpitelyn kohteeksi joutui 63 sanomalehtimiestäkin.

Raportissa arvostellaan myös Chicagon pormestari Richard Daleya, joka heti tämän poliisimellakoinnin jälkeen kiirehti puolustamaan ja onnittelemaankin poliiseja sotavastaisten mielenosoitusten väkivaltaisesta hajoittamisesta. Raportissa muistetaan, että pormestari Daley antoi viime huhtikuussa määräyksen ampua kuollettavasti Martin Luther Kingin murhan jälkeen mellakointiin osallistuneita ihmisiä. Raportissa todetaan, että silloisella kuoliaaksi-ampumismääräyksellä oli nyt epäilemättä oma vastauksensa poliiseihin.

Mr. Daley on ilmeisesti myöhemmin huomannut asenteensa kestämättömyyden koska hän antoi nyt eräitä varauksia jättäen siunauksensa eli hyväksymisensä tälle raportille.

Merkillepantavaa myös on, että Chicagon poliisien johto on jo ryhtynyt jonkinlaisiin toimenpiteisiin maineensa pelastamiseksi koska pormestari Daley antoi tietää, että muutamia poliiseja on pidätetty virantoimituksesta, että kaksi poliisikersanttia on eronnut, ja että joitakin muita poliiseja vastaan aloitetaan toimenpiteitä virkatehtävistään erottamiseksi siksi kun heillä ei ollut asianmukaisia poliisimerkkejä silloin kun he rauhanpuolustajia pieksivät Chicagon kaduilla ja puistoissa.

Toisaalta tutkijakomitean johtaja, chicagolainen lakimies Daniel Walker on ilmoittanut, että muutaman poliisin erottaminen ei tässä asiassa riitä, sillä rangaitukseen on saatava kaikki ne jotka ovat vastuussa näiden poliisimellakkain järjestämisestä Chicagossa. Ilman muuta voidaan pitää selvänä asiana, että moista poliisimellakkaa ei olisi voinut mitenkään tulla, jos poliisien korkein johto ei olisi sitä hyväksynyt.

OPETUSTA CANADALLEKIN

Kukaan ei kiellä sitä, etteikö järjestysviranomaisilla ole joissakin tilanteissa vaikeita tehtäviä. Eipä sitäkään, että heitä syytetään toisinaan tarpeettomastikin kovakouraisuudesta.

Syynä tähän on kuitenkin se tosiasia, että poliiseja käytetään aivan liian usein tavallisia kadun miehiä ja -naisia vastaan. Lakkotaisteluissa, sotavastaisissa mielenosoituksissa, opiskelijain liikehtimisissä ja muissa tämänsuuntaisissa tapauksissa poliisit komennetaan usein "isoisten" puolesta mielenosoittajia vastaan. Toisaalta äärioikeistoa edustavat piirit ja ryhmät saavat poliisien puolesta toimia miltei yhtä esteettömästi kuin alamaailman rikosliigatkin. Rikkaitten kaupunginosissa poliisi tunnetaan lasten luotettavana ystävänä ja auttajana, mutta slummialueilla tunteettomana virkamiehenä, jota on pienestä pitäen pelättävä.

Kaikki tämä ja muut samantapaiset seikat vierottavat poliisit tavallisesta kansasta silloinkin kun he suorittavat järjestyksen valvojina hyödyllisiä ja tarpeellisia tehtäviä.

Pahinta tässä yhteydessä on se, että poliisilaitoksen korkeimmissa portaissa kehittyy "me teemme mitä tahdomme" mielialaa, mistä Chicagon tapaus on yksi räikein esimerkki.

Meillä canadalaisilla ei ole liioin mitään syytä omahyväisyyteen, sillä täkäläisenkin poliisien piireissä elää käsitys siitä, että poliisilaitos on sitten valtio valtiossa. Yhtenä esimerkkinä tästä oli se kun Montrealin poliisipäällikkö Jean-Paul Gilbert julisti, että hän ei muka voi ylläpitää järjestystä Montrealissa läntisen pallonpuoliskon rauhankokouksen aikana (joka päättyi täysin rauhallisesti viime sunnuntaina) ellei valtiovallan toimesta kielletä hänelle epämieluisilta henkilöiltä pääsylupaa Canadaan.

Ylläimainittu mr. Gilbertin purkaus heijastaa kaikkessa alastomuudessaan poliisivaltio-mielialaa ja ohjelmaa, mitä liian usein poliisilaitosten korkeimmissa piireissä hellitään.

Tällaisessa mielentilassa olevat poliisijohtajat katsovat velvollisuudekseen — ja pahinta on että he itsekin uskovat siihen — "tehdä mitä tahtovat", päättää sitä, minkälaisia menetelmiä poliisit käyttävät, minkälaisia aseita ja välineitä he varaavat mielenosoittajien rivien hajoittamiseksi jne.

Kuten tiedetään, Montrealissa ollut läntisen pallonpuoliskon rauhankokous sujui rauhallisesti mr. Gilbertin "pelosta" huolimatta. Samoin on voitu monissa muissa tapauksissa todeta, että lakot, sekä sotavastaiset mielenosoitukset ja paraatit ovat sujuneet rauhallisesti silloin, jos ei ole poliisien puolelta niitä häiritty.

Juuri tämä, "me teemme mitä tahdomme" mentaliteettiin perustuva toiminta, on alentanut poliisien arvovaltaa ja vaikeuttanut heidän työtään.

Onneksi täällä Canadassa ei ole menty niin pitkälle poliisivaltio-järjestelmää kohti kuin esimerkiksi Chicagon kaupungissa. Mutta Chicagon "poliisimellakoista" julkaistu raportti on varoitus myös meille canadalaisille, jos mielimme huolehtia siitä, että poliisien työtä kunnioitettaisiin ja tuettaisiin, sen sijaan että sitä pelättäisiin ja vastustettaisiin.

Eesti töörahva kommun -- ensimmäinen neuvostovalta Eestissä

Eesti töörahva kommun juhlisti viime viikolla olemassaolonsa puolivuosisataista taivalta, jos tapahtumat talvella 1919 olisivat kulkeneet toisin.

Eesti töörahva kommun eli kaiken kaikkiaan vain 6 kk. 7 päivää ja sen kukistumisesta voivat röyhistää rintaansa myös kolmisentuhatta suomalaista Viron retkeläistä, eestiläiset laskevat nimittäin heimoveljien osuuden varsin merkittäväksi.

Eestin töörahva kommunin syntymisen 50-vuotispäivää muistetaan ja sitä vietetään nyky-Eestissä. Eikä ainoastaan siksi, että se oli ensimmäinen itsenäinen Eestin valtio vaan myös siksi, että se oli ensimmäinen sosialismin yritys Eestin maaperällä.

Kaikki alkoi oikeastaan jo vuotta aikaisemmin, silloin kun Venäjän Lokakuun vallankumouksen laineet löivät yli Venäjän, Pietarista reuna-alueille asti. Eestissä julistettiin neuvostovalta pari päivää Pietarin talvipalatsin valtauksen jälkeen mutta kovin paljon ei nuori valta ehtinyt muuta tehdä kuin julkaista perustuslain luonnoksen, sillä Saksan keisarilliset joukot saapuivat Eestiin jo helmikuussa 1918.

ITSENÄINEN EESTI

Vuodesta 1918 syksyllä kun puna-armeija eteni Venäjän kansalaissodan useilla rintamilla, se yhdessä eestiläisten joukko-osastojen kanssa alkoi valloittaa takaisin Eestiä. Ratkaisevana pidetään Narvan vapauttamista 28. 11. 1918. Narvassa perustettiin nimittäin seuraavana päivänä uusi hallitus, Eesti töörahva kommunin neuvosto, jonka pääministeriksi tuli Jaan Anwelt.

Eesti töörahva kommunin joukot etenivät Narvasta länteen koko joulukuun saaden vähitellen haltuunsa miltei koko maan Tallinnan lähintä ympäristöä lukuun ottamatta.

Eesti töörahva kommun julistautui itsenäiseksi. Leninin hallitus hyväksyi itsenäisyysjulistuksen joulukuun 7 pnä ja lupasi uudelle valtiolle vielä 10 miljoonan ruplan lainan.

Englantilainen sotalaiva pysytteli kuitenkin jatkuvasti ankkurissa Tallinnan redillä ja Tallinnan hallituksella oli tukenaan Baltian saksalaiset ja Venäjän valkoiset. Tallinnan poliittinen yleislakko joulukuun puolivälissä ja puna-armeijan eteneminen pelästyttivät kuitenkin porvarillista hallitusta ja 27 pnä joulukuuta tehtiin salainen päätös, jolla englantilaisia kehotettiin miehittämään Eesti, sanoo nykyinen historiankirjoitus tapahtumista.

Samaan aikaan Eesti töörahva kommunin hallitus yritti parhaansa mukaan järjestellä maan asioita. Pantiinpa alulle koululaitoksen ja sosiaalihallinnon perustaminen ja ehdittiin antaa asetus kulttuurimuistomerkkien ja taideaarteiden suojelemisesta.

SUOMALAISET HEIMOVELJET

Ylivoima nuorta tasavaltaa vastaan vahvistui kuitenkin nopeasti. Ympärysvaltojen joukkoja ilmestyi kuvaan, vapaaehtoisia saapui Skandinaviasta muutama sata ja suomalaiset heimoveljet saapuivat peräti kolmen tuhannen miehen voimalla retkelleen.

Tammikuun 7 pnä tilanne sotanäyttämöllä muuttui. Valkoiset alkoivat puolestaan hyökätä ja valloittivat vähä vähältä maan. Maaliskuussa 1919 maassa pidettiin vaalit, mutta Eesti töörahva kommunin kannattajat eivät osallistuneet niihin, sillä kommunin johto oli kehottanut työläisiä yleensäkin boikotoimaan vaaleja. Kehotus perustui tuolloin vallalla olleeseen periaatteeseen "luokkataistelu ei voi päättyä sopimukseen".

Eesti töörahva kommunin johto lopetti toimintansa kesäkuun 5 pnä. Yksi sivu Eestin historiaa oli päättynyt.

KOMMUNIN HEDELMIÄ 50 VUODEN TAKAA

Eestin sosialistisen neuvostotasavallan johtajat selostivat tähän tapaan puolen vuosisadan takaisia tapahtumia Moskovassa kansainväliselle lehdistölle vuosipäivän alla. Vaikka kommuni pysyi pystyssä vain sanotut 6 kk. 7 päivää, sen siemen jäi itämään ja on nyt alkanut kypsyttää hedelmiä, he sanoivat.

Tilaisuudessa olivat tietysti esillä myös nyky-Eestin asiat ja Eestin johtomiehet saattoivat kertoa tyytyväisellä äänellä sodanjälkeisestä taloudellisesta noususta, joka ilman sosialismia olisi ollut mahdoton. Eestin lasketaan tuottavan esimerkiksi sähköenergiaa henkeä kohti enemmän kuin USA ja teollisuus on kaiken kaikkiaan 24-kertaistunut vuodesta 1939.

Eestiä kuten muitakin Baltian tasavaltoja pidetään Neuvostoliiton edistyneimpinä. Eestin teollisuustuotteet tunnetaan ja varsinkin kulutustavarat, joiden kohdalla on kysymys muotoilusta ja tyylistä, ovat erittäin suosittuja kaikkialla Neuvostoliitossa.

Eestiläiset ylittävät Neuvostoliiton keskimääräiset luvut myös maataloustuotannossa ja uskovat pystyvänsä jatkuvasti parantamaan saavutuksiaan.

Historian pitkä pyörähdys puolen vuosisadan aikana näkyi myös viime viikkoisissa juhlissa. Narvassa olivat suomalaiset nyt sosialistisen Eestin kutsumina vieraina.

— Sisko Kiuru.

Eurooppa-1 ei päässyt radalleen

Adelaide. — Eldon raketti Eurooppa-1 F-7 laukaistiin Woomerasta varhain viime lauantaina, mutta sen ei onnistunut päästä napa-alueita kiertävälle radalleen.

34 metrin mittainen kolmivaiheinen raketti laukaistiin lopulta lauantaina monien peruutusten jälkeen Eldon edustajien mukaan lähtö onnistui hyvin, ja toinen vaihe syttyi sekä irtosi normaalisti. Kolmas vaihe alkoi kuitenkin toimia vain osittain. Toimittuaan vain seitsemän sekuntia täydellä voimalla se sammui ja esti siten satelliitin pääsyn radalleen.

Eldoa Adelaidessa Australiassa edustava eversti J. Dutton kertoi kuitenkin lauantain kokeen tulosten olevan hyvin tyydyttäviä, vaikka tavoitetta ei saavutettukaan. —

Neuvostoliitto lujittaa miliisilaitostaan

Moskova. — Neuvostoliiton korkeimman neuvoston puhemiehistö on muuttanut yleisen järjestyksen ministeriön nimen sisäasiain ministeriöksi, ilmoitetaan Moskovasta.

Samalla on julkaistu NKP:n keskuskomitean ja neuvostohallituksen asetus toimista Neuvostoliiton miliisilaitoksen lujittamiseksi edelleen.

Asetuksessa todetaan, että yleisen järjestyksen ministeriön ja sen paikallisten elinten nimitys ei vastaa kaikkia niitä toimintoja, joita ne suorittavat valtion elinten järjestelmässä. Sisäasiain ministeriön ja sen elinten tehtäväksi on asetettu niiden toiminnan täydellistäminen noudattamalla tarkoin sosialistista laillisuutta.

Asetuksessa todetaan, että viime vuosina on toteutettu tärkeitä toimia lainrikkomuksia vastaan käytävän taistelun tehostamiseksi, yhteiskuntapiirien osuuden kohottamiseksi tässä toiminnassa sekä miliisilaitoksen, prokuraattorilaitoksen ja tuomioistuimen toiminnan parantamiseksi. Nämä toimet ovat edistäneet oikeusjärjestyksen lujittumista monissa kaupungeissa.

Samalla kommunismin rakentamisen edut vaativat yleisen järjestyksen lujittamista edelleen. Miliisilaitoksen henkilökunnan lujittamiseksi ja sen kansan yhteyksien laajentamiseksi aiotaan miliisilaitoksen palvelukseen ottaa työläisten parhaita edustajia. Miliisin elinten työntekijät aiotaan valita tavallisesti työläiskollektiivien suositusten perusteella.

MONTREALIN JULISTUS

Kuultuaan Vietnamin demokraattisen tasavallan ja Etelä-Vietnamin kansallisen vapautusrintaman edustajien sekä Läntisen pallonpuoliskon eri maiden edustajain puheet, Montrealissa marraskuun 28 pn ja joulukuun 1 pn välisenä aikana pidetyssä Läntisen pallonpuoliskon konferenssissa Vietnamin sodan lopettamiseksi hyväksyttiin yksimielisesti seuraava päätöslauselma:

— Tuomitaan ankarasti USA:n rikollinen sota, jota se on käynyt Vietnamin kansaa vastaan viimeiset 14 vuotta.

— Tuetaan täydestä sydämestä Vietnamin sankarillista kansaa sen taistelussa kansallisten oikeuksiensa, itsenäisyyden, suvereenisuuden, yhtenäisyyden ja alueellisen koskemattomuuden puolesta. Pidetään Vietnamin kansan vapautustaistelua suurena panoksena yhteisessä kansojenvälisessä taistelussa itsenäisyyden, vapauden, rauhan ja sosiaalisen kehityksen puolesta.

— Se tosiasia, että USA:n hallitus joutui ilman ehtoja lopettamaan koko Pohjois-Vietnamin alueiden pommituksen ja aloittamaan keskustelut NFL:n edustajien kanssa Etelä-Vietnamia koskevissa asioissa, on suuri voitto Vietnamin kansalle, USA:n kansalle, läntiselle pallonpuoliskolle ja kaikille maailman ihmisille, jotka toimivat rauhan ja vapauden puolesta. Tämä voitto on myöskin kaunis esimerkki oikeudentunnon voimasta aikakaudellamme.

Tämä on kaikesta huolimatta vasta alkuvoitto, koska USA:n hallitus jatkaa edelleen kiristyvässä määrässä sotatoimenpiteitään Etelä-Vietnamissa, suorittaen päivittäin barbaarisia rikoksia Vietnamin kansaa vastaan ja ulottaen sen tunkeutumisia Pohjois-Vietnamin suvereeniselle alueelle.

Konferenssi arvostaa suuresti sitä panosta jonka USA:n ja läntisen pallonpuoliskon kansat ovat antaneet edistysmieliselle ihmiskunnalle sen taistelussa rauhan ja sosiaalisen edistyksen puolesta ja sitä päättäväisyyttä millä ne USA:n Vietnam-sotaa vastustavat.

Nykyisen tilanteen vallitessa konferenssi kääntyy läntisen pallonpuoliskon ja USA:n kansojen puoleen kehoittaen niitä järjestämään kaikki joukot taisteluun USA:n Vietnam-sodan kokonaan lopettamiseksi. Konferenssi kehoittaa läntisen pallonpuoliskon kaikkia yhteiskuntaluokkia antamaan Vietnamin kansalle moraalista, poliittista ja aineellista tukea kaikissa mahdollisissa muodoissa ja parhaita tuloksia tuottavalla tavalla, sekä järjestämään läntisen pallonpuoliskon eri maissa Vietnamin kansan solidaarisuusviikon, alkaen se joulukuun 20 pnä, joka on NFL:n perustamispäivä ja tukemaan aktiivisesti Vietnamin kansan asennetta, mikä ilmenee toisiaan seuranneista lausunnoista; Pohjois-Vietnamin lausunto marraskuun 2 päivältä 1968; NFL:n lausunto marraskuun 3 päivältä 1968; NFL:n ja Vietnamin rauhan ja kansanvallanpuolustajain Kansallisen liiton yhteinen lausunto marraskuun 7 päivältä, joissa viitoitetaan Vietnamin ongelman poliittinen ratkaisu. Konferenssi kehoittaa läntisen pallonpuoliskon laajoja kansalaispiirejä tuomitsemaan päättävästi Yhdysvaltain hallituksen siitä kun se jatkaa hyökkäyssotaansa Vietnamissa, ja vaatimaan, että USA:n hallituksen pitää lopettaa kaikki Pohjois-Vietnamin suvereenisuutta loukkaavat tekonsa, vetää kaikki USA:n ja satelliittien joukot sekä USA:n sotamateriaalit pois Etelä-Vietnamista ja purkaa kaikki Yhdysvaltain tukikohdat Etelä-Vietnamissa; antaa Vietnamin kansan ratkaista omat sisäiset asiansa EteläVietnamin kansallisen vapautusrintaman poliittisen ohjelman perusteella ja Vietnamin kansalle maan molemmissa osissa mahdollisuus maan yhdistämiseksi rauhanomaisella tavalla ja ilman mitään ulkopuolista painostusta.

Sorrettujen kansojen paras menetelmä Vietnamin kansan tukemiseksi on taistelu imperialismia vastaan sen kaikissa muodoissa kunkin maan olosuhteiden vaatimalla tavalla. Konferenssi on täysin vakuuttunut, että läntisen pallonpuoliskon maiden kansojen ja koko maailman tukemana Vietnamin kansa tulee varmasti saavuttamaan urheassa taistelussaan peruoikeutensa ja siten antamaan suuren panoksensa ihmiskunnan rauhan ja vapauden hyväksi.

— Montrealissa, marraskuun 30 pnä 1968.

RANSKA KAMPPAILEE FRANGINSA PUOLESTA

Santarmiarmeijat vartioivat maan rajoja

Pariisi. — Ranska on nyt valmistautumassa piiritykseen, todetaan ulkomailla. Se aikoo puolustaa frangin virallista kurssia epätoivoisesti ainakin siksi kunnes USA:n uusi presidentti on astunut virkaansa. Näin siitä huolimatta, että todellisuudessa hallituksen äsken ilmoittamat toimenpiteet viennin tukemiseksi ja tuonnin rajoittamiseksi merkitsevät itse asiassa noin 4% suuruista frangin "piilodevalvointia". Se voi muodostua suuremmaksikin, mikäli Ranskan hallitus kiristää edelleen ulkomaankaupan säännöstelytoimenpiteitä. Ranska on voittanut yhden taistelun frangin devalvointia vastaan ja se aikoo voittaa myös koko sodan, pääministeri Couve de Murville vakuutti kansalliskokouksessa viime viikolla selittäessään hallituksen tiukkoja toimenpiteitä. Ulkomailla epäily jatkuu kuitenkin suurena.

Ranskan uudet valuuttakontrollitoimenpiteet käsittävät tuojien ja viejien valuuttasiirrot sekä pääoman ja kullan siirrot ulkomaille ja ulkomailta. Tähän kontrollialueeseen kuuluvat myös turistien käyttöön myönnettävät valuuttamäärät, jotka vaihtelevat 200 frangista 500 frangiin. Liikemiesten laillisia liikematkoja varten myönnettävän valuutan yläraja on 2.000 frangia. Näiden kontrollitoimenpiteiden kiertämiseksi on olemassa kuitenkin lukematon määrä "porsaanreikiä", joiden tukkimiseksi Ranskan finanssiministeri ja keskuspankki yrittävät löytää erilaisia keinoja.

Vaikein on kontrolli frangin setelien ulkomaille siirtymisen estämiseksi. Varsinkin Ranskan Sveitsin ja Länsi-Saksan vastaisille rajoille on tullimiesten vahvistukseksi siirretty valtavia santarmija mellakkapoliisimuodostelmia setelien salakuljetuksen estämiseksi. Näistä kontrollitoimenpiteistä huolimatta, tämä sektori on kuitenkin vaikein. Näin on ollut aina asianlaita, kun on ollut kysymys tuottoisesta salakuljetuksesta, olipa sitten kysymyksessä tavara tai valuutta.

Pääministeri Couve de Murvillen puhe kansalliskokouksessa ei itse asiassa sisältänyt muuta uutta presidentti de Gaullen aikaisemmin pitämään televisiopuheeseen, kuin että Ranska supistaa puolustusmenoja, nimenomaan omien "ydiniskuvoimien" kehittämiseksi tarkoitettuja määrärahoja. Tämä viimeksi mainittu merkitsee mm. sitä, että Ranskan ensi kesäksi suunnittelemat ydinpommikokeet Tyynellämerellä peruutetaan. Tämä de Gaullen lempi ajatuksen kumoamisen ilmoittaminen olisi ollut hänen omasta suustaan liian nöyryyttävä. Siksi tehtävä jätettiin pääministerille.

Vaikka pääministeri ilmoittikin lasketun budjettivajauksen supistamisesta yli puolella — supistus koskee paitsi puolustusmenoja, valtionjohtoisen teollisuuden tukemista sekä koulu- ja yliopistomäärärahojen poispyyhkimistä — niin hän vältti asettamasta sisäisiä taloudellisia kysymyksiä työlistalle. Sanonnat palkoista ja hinnoista olivat epämääräisiä. Hän myönsi kuitenkin, että Grenellen sopimuksessa viime toukokuussa sovittu kokous pidetään ensi maaliskuussa aikataulun mukaisesti. Tässä uudessa kokouksessa hallituksen, työnantajien ja ammattiliittojen edustajat toteavat, miten elinkustannukset ts. hinnat ovat kehittyneet sitten viime toukokuun ja mihin tarkistuksiin palkoissa tämä kehitys antaa aihetta. Jo nyt on kuulunut varoittavia ääniä ammattiliittojen taholta hintojen nousun johdosta. Hallitus yrittää tehdä kaikkensa pysyttääkseen kotirintaman talousasiat toistaiseksi taka-alalla.

Juntan todistajat pakoon vartijoilta

Strassburg. — Kaksi loikannutta kreikkalaista todistajaa on kertonut ihmisoikeuksien komissiolle Strassburgissa, että Ateenan sotilashallituksen edustajat ovat pahoinpidelleet ja uhkailleet heitä kuolemalla. Meletes ja Marketakis tuotiin vartioituina Ateenasta yhdessä neljän muun kanssa Strassburgiin todistamaan ihmisoikeuksien komissiolle, ettei Kreikan hallitus kiduta vankejaan. He pakenivat oltuaan yhteydessä pan-hellenisen vapausliikkeen johtajaan Andreas Papandreouun.

Meletis kertoi lehdistötilaisuudessa, että hänen leukansa oli murrettu, häntä oli ruoskittu ja hänelle oli annettu sähköiskuja sukupuolielimiin. Hänet oli myös asetettu avoimen haudan ääreen ja uhattu teloittaa. Meletis on salonikilainen kauppias ja hänet pidätettiin, koska hallitus syytti häntä vastarintaliikkeeseen kuulumisesta.

Kretalainen automekaanikko Marketakis puolestaan pidätettiin toukokuussa kun hän oli viemässä autolla vasemistolaista poliitikkoa Giorgios Tsaraoukasia Salonikasta ateenalaiseen sairalaan. Häntä hakattiin kahdeksan päivän ajan pidättämisen jälkeen järjestelmällisesti hiekkapusseilla.

Molemmat lähtivät Norjaan viikonvaihteessa skandinaavisen lakimiesryhmän kanssa, jonka suojelusta he ovat pyytäneet. He selostivat tiettävästi kokemaansa kidutusta ihmisoikeuksien komissiolle suljetussa istunnossa. He kertoivat perheittensä jääneen Kreikkaan ja pelkäävänsä nyt, että näille kostetaan heidän pakonsa.

USA hautoo kaappausta Pohjois-Korealta

Moskova. — Yhdysvallat laatii suunnitelmia Hollannissa Pohjois-Koreaa varten rakennettavan "Timanttivuori-nimisen kalastusaluksen kaappaamiseksi. Alus kaapattaisiin sen ollessa matkalla Hollannista Koreaan. Sama vaara uhkaa myös toista Hollannissa Pohjois-Korean tilauksesta rakennettavaa kalastus-alusta, kirjoitti Izvestijan Rotterdamin kirjeenvaihtaja Juri Kornilov lehdessä viime viikolla.

Hollannin lehdistössä julkaistujen uutisten mukaan Yhdysvallat osoittaa suurta kiinnostusta Pohjois-Koreaa varten rakennettavia aluksia kohtaan. Alukset on tarkoitus takavarikoida ja vaihtaa myöhemmin vakoilualus Puebloon, kirjoittaa Kornilov.

PÄIVÄN PAKINA

NYT ON TAAS JOULUKUU

Arvoisa lukija on varmaan huomannut, että nyt ollaan taas joulukuun puolella.

Tosiasiassa näiden rivien ilmestymispäivästä on enää 18 päivää jouluun.

Tämän kolmen viikon aikana on ehdittävä ja tehtävä paljon. Perheen emännät puhdistavat ja tekevät erikoista "joulusiivoa" niin että sormien nystyrät ovat miltei verellä. Pikkulapset miettivät, mitä pitäisi joulupukille lähetetyssä kirjeessä pyytää — ja me aikuiset lapset yritämme puolestamme salata mahdollisimman tarkasti, mitä "pukki" lapsille ja lastenlapsille tuo.

Kaupungilla on joulu jo täydessä menossa. Kadut on koristeltu liiketalojen kohdalta jouluvaloilla, joulupukin kuvilla ja monenkirjavilla joulumainoksilla.

Kaupat ovat tulvillaan tavaraa ja moni pikkuliikemies, jonka tilit näyttäisivät vuoden päättyessä 'punaista' ellei olisi joulusesonkia ja siihen yhtyvää vilkasta kaupanteon aikaa, tekee yötä päivää työtä saadakseen ainakin kohtuullisen osan joulumarkkinain tuloista.

Kassarekisterien polkka on suloisinta joulumusiikkia kaupallisen joulun vietossa ja me kaikin autamme sitä osaltamme pikkuostoksia tehdessämme, vaikka monena aikaisempana vuonna olemme päättäneet, että nyt saa joululahjojen osto jo riittää.

Joulu on tietenkin monella tavalla tervetullut lepo- ja virkistyshetki pitkien syysöiden ruvettua pikku hiljaa lyhenemään. Onhan päivä jo kukonaskelta pidempi jouluna, kuten sanotaan.

Mutta tänä vuonna on joulunpyhissä mittaa miltei yhtä paljon kuin oli ennen vanhaan hyvään aikaan, jolloin joulua vietettiin aattoaamusta nuutinpäivään asti ja jotkut hurskaammat sielut vieläkin kauemman, peräti nuutin nuppiin asti ,mikäli oli värkissä ja mahdissa varaa.

Joulupäivä on nyt keskiviikkona ja se tarkoittaa, että Joulun viettossa hupenee tänä vuonna miltei koko viikko ja toinen mokoma uudenvuoden pyhien vietossa.

Hyvä on luonnollisesti että raskaan työn raadannan lomassa saadaan vaihteeksi juhla- ja lepopäiviäkin.

Mutta joulun ja uudenvuoden pyhien ajaksi olisi varattava mahdollisimman paljon hyvää luettavaa, sillä ilman sitä ei joulu ole kerrassaan mitään.

Tämän seikan oivaltaen on Yhdysvaltain ja Canadan suomalaisten toimesta valmistettu jo perinteelliseksi tullut yhteinen joulujulkaisu, mikä pyrkii vaatimattomalla osallaan tyydyttämään kansalaistemme yleistä "lukunälkää" jouluna.

Kuten aikaisempinakin vuosina tässä julkaisussa on runsaasti Yhdysvalloista ja Canadasta saatuja avustajien kirjoituksia, runoja ja kuvia.

Joulu-julkaisussa on lukuisia mielenkiintoisia novelleja, kertomuksia ja kuvauksia.

Siinä on joitakin ajankohtaisia artikkeleita ja useita ratki-hauskoja kertomuksia ja juttua joulunpyhien ratoksi.

Kaiken kaikkiaan Joulu-julkaisussa on nyt 32 eri kirjoitusta, mistä löytyy mieliaiheita kunkin maun mukaan melko laajoille piireille.

Tässä 48-sivuisessa Joulu-julkaisussa on runsaasti kuvia Canadasta, Yhdysvalloista ja muualtakin.

Ja vaikka kustannukset ovat kohonneet kautta linjan, Joulun hinta on edelleen sama, $1.00. Jos mistään, niin siitä saadaan halpa, arvokas ja mielenkiintoinen joululahjakin ystäville, sukulaisille ja tuttaville lähetettäväksi.

Joulu 1968 on juuri ilmestynyt painosta. Sen postitus aloitetaan vielä tämän viikon aikana, ja kuten hyvänä tapana on ollut, "pitkämatkalaisille se lähetetään ensiksi — siis Yhdysvaltoihin, Canadan lännelle ja vasta viimeksi lähiympäristöön ja kotiseudulle. Niin saadaan lyödyksi matkavaikeudet ja julkaisu kaikille lukijoille osapuilleen samanaikaisesti — juuri hyvissä ajoin levitettäväksi ennen joulua, mutta ei kuitenkaan niin aikaisin, ettei enää joulupyhinä ole mitään luettavaa.

Joulutunnelmissa, Känsäkoura.

Dmitri Gudkov:

NATO:n NEUVOSTON PÄÄTÖKSET

Brysselissä marraskuun 14—16 päivänä koolla ollut NATOn neuvoston istunto pidettiin kylmän sodan ajan pahimpien perinteiden tyyliin. Vaikutti kuin J. Foster Dullesin haamu olisi istunut puheenjohtajan paikalla. NATOn jäsenmaiden ulko-, puolustus- ja finanssiministerit eivät vaivautuneet etsimään edes tekosyyttä puolustellakseen aggressiivisten valmistelujen uutta vaihetta. He ottivat jälleen esille "Neuvostoliiton uhkan" pelättimen. He eivät kaihtaneet esittämästä todistuksena Neuvostoliiton "aggressiivisuudesta" Neuvostoliiton ja muiden Varsovan sopimuksen maiden suorittamia toimenpiteitä sosialistisen yhteisön rajojen turvaamiseksi ja imperialistien aikeiden ehkäisemiseksi Tshekkoslovakian suhteen.

USAn—vaatimuksesta, jota Englanti ja Länsi-Saksa tukivat, NATO-maiden enemmistö ilmoitti lisäävänsä tuntuvasti sotilasmäärärahojaan, nostavansa asevoimien miesvahvuutta ja niiden liikekannallepanon mahdollisuuksia. Länsi-Saksan puolustusministeri Schröder esitti Brysselissä ohjelman Bundeswehrin, NATOn Keski-Euroopassa olevan tärkeimmän iskuvoiman, sotilaallisen voiman lisäämisestä. Vastapalveluksekseen Bonnin edustajat saivat vahvistuksen revanshistisille vaatimuksilleen. Heidän vaatimuksestaan loppukommunikeaan sisällytettiin vaatimus kieltäytyä tunnustamasta Saksan Demokraattista Tasavaltaa, Länsi-Saksan vaatimus "kaikkien saksalaisten yksinedustuksesta" sekä "erikoisoikeuksiin" Länsi-Berliinissä.

Erityisen uhkan rauhaa ja kansojen turvallisuutta kohtaan muodostavat istunnossa käsitellyt suositukset NATOn ydinasesuunnittelukomitealle. Asioista perillä olevat tarkkailijat toteavat Englannin puolustusministerin Healeyn tehneen esityksen mielenosoituksellisista "varoitusydinlaukauksista". Välimeren tai Itämeren yllä. Tosin NATO-maiden lehdissä julkaistiin "peruutus". Nähtävästi tällaisten suunnitelmien laatijat pelästyivät maailman yleisen mielipiteen reaktioita ja päättivät jälkikäteen peittää jälkensä.

Monet kokouksen osanottajat yrittivät pelata kaksinaista peliä. Läntiset uutistoimistot mainostivat laajasti mm. USAn ulkoministerin Dean Ruskin lausuntoa, että NATOn "intressipiiriin" kuuluvat Itävalta, Jugoslavia ja jopa — Romaniakin, ja että Pohjois-Atlantin liitto on kiinnostunut niiden "turvallisuudesta". Myöhemmin julkaistiin ilmoitus, että ulkoministeri esiintyi Brysselissä muka "nojaten lyhyihin huomautuksiin eikä ennakkoon valmisteltuun puheen tekstiin." Pääasia ei tietenkään ole siinä, minkälaisen tekstin mukaan Rusk puhui. Hänen lausuntonsa merkitys ei siitä muutu. Ei varsinkaan kun Yhdysvaltain ulkoministerin lausuntoa tukivat auliisti Englannin ja Länsi-Saksan edustajat. Asian ydin on siinä, että Pohjois-Atlantin liiton isännät halusivat luoda "oikeudellisen pohjan" sekaantumiselle Euroopan maiden sisäisiin asioihin, jopa sellaistenkin maiden, jotka eivät kuulu eivätkä ole koskaan kuuluneetkaan NATO:on.

NATO:n poliitikot eivät turvaudu tämänkaltaisiin manöövereihin suinkaan sattumalta. He yrittävät entistä voimakkaammin lietsoa sotilaallista hysteriaa ja nopeuttaakseen varjolla sotilaallisia valmistelujaan. Turvatakseen itsensä maailman yleisen mielipiteen suuttumukselta Pohjois-Atlantin liiton johtajat yrittivät Brysselissä uhkailla Neuvostoliittoa ja muita sosialistisia maita, varoittaa niitä "vaarallisista seurauksista".

NATOn herrojen olisi kuitenkin jo kauan sitten pitänyt ymmärtää, että tällaista kieltä ei voida käyttää Neuvostoliittoon ja sen ystäviin nähden. Varsovan sopimuksen yhdistämät sosialistiset valtiot ovat päättäneet tehdä kaikki välttämätön oman turvallisuutensa sekä Euroopan ja koko maailman rauhan turvaamiseksi. Atlantin liiton strategien lyhytnäköinen politiikka on tuomittu väistämättömään epäonnistumiseen. Tämän tulisi ymmärtää kaikkien "kylmän" sekä "kuuman" sodan ystävien.

Kuka haluaa 45,000 LBJ:n kuvaa?

USA:ssa kysytään korvantauksia ja ihmetellään, kukahan haluaisi 45,000 LBJ:n kuvaa. Erilaisissa virastorakennuksissa ym. julkisissa tiloissa on ollut kahdentyyppisiä Johnsonin kuvia, kokokuva seisovasta presidentistä tai rintakuva hänestä. Pian tulee vaihdinvaihto ja pitäisi saada tilaa uudelle presidentille Richard M. Nixonille ja hänen kymmenille tuhansille kuvilleen.

Yksilönpalvonnasta on huomautettu läntisissä piireissä silloin tällöin itään ja kansandemokratioihin, mutta ongelma ei näytä olevan olematon suuressa lännessäkään.

Ennätysmäistä kallistumista Yhdysvalloissa

Washington. — Elinkustannusindeksi nousi Yhdysvalloissa lokakuussa enemmän kuin koskaan aikaisemmin yhdessä kuukaudessa kahdeksan viime vuoden aikana, ilmoitti työministeriö viime viikolla.

Elinkustannusindeksi oli lokakuussa 122,9 pistettä, kun se syyskuussa oli 122,3 pistettä ja viime vuoden lokakuussa 117,5 pistettä.

Työtilastotoimiston apulaisjohtaja Arnold E. Chase sanoi asiaa kommentoidessaan, että hintojen nousu saattaa tänä vuonna olla yhteensä noin 4,5 prosenttia.

Asiasta perillä olevat piirit pitävät kuitenkin tätä arviointia melko varovaisena. Ne huomauttivat, että hintojen nousu tammi- ja lokakuun välisenä aikana vastasi keskimäärin 4,7 prosentin vuotuista hinnannousua ja viimeisen kuuden kuukauden aikana se vastasi 5 prosentin vuotuista nousua.

"Siirtolaisille valehdellaan" asuntoasioista

Ottawa. — David Orlikow (NDP-Winnipeg North) sanoi tällä viikolla alahuoneen istunnossa, että Canadan siirtolaisvirkailijat antavat ulkomailla harhaanjohtavia tietoja Canadan asuntotilanteesta sanomalla, jotta keskinkertainen uusi talo maksaa vain $19,000.

Mr. Orlikow sanoi, että ulkomailla levitettävää hallituksen kirjasta tulisi muuttaa, sillä se on "täysipainoista harhaanjohtamista".

Kirjasessa sanotaan, että keskinkertaisen uuden kodin hinta on Canadassa $19,000, josta summasta halutaan $4,300 käsirahaa ja että vanhat kodit maksavat keskimäärin $12,000 — "mahdollisesti vähän enemmän suuremmissa kaupungeissa."

Toronton kiinteistövälittäjien lautakunta on ilmoittanut, että Toronton kaupungissa tänä vuonna myytyjen talojen keskinkertainen hinta on $28,502 eli $2,892 korkeampi kuin viime vuoden keskinkertainen kodin hinta.

Orlikow moitti myöskin sitä, että kirjassa sanotaan canadalaisten palkkojen olevan korkeampia kuin mitä ne todellisuudessa ovat ja hän vastusti kirjasen sitä kohtaa, jossa sanotaan, että Canadan asuntojenrakennusohjelmassa on tapahtunut nousua.

Asuntokysymys on muuttunut vain pahemmaksi viimeisien kuukausien aikana, sanoi Orlikow.

Siirtolaisministeri Allan MacEachenin parlamenttisihteeri Gerard Loiselle sanoi, että hänen kotikaupungissaan Montrealissa on mahdollisuus ostaa talo alle $19,000 ja että käsirahaa vaaditaan vähemmän kuin $4.300.

Kala ei kelpaa enää Okinawalla

Tokio. — Okinawan väestön on nyt pakko luopua kalaruoista ja muista meren antimista, sillä kalan syöminen on käynyt hengenvaaralliseksi, kirjoitti japanilainen sanomalehti Yomiuri.

Vaara on syntynyt Okinawan vesistön ja maaperän radioaktiivisesta saastumisesta tämän saaren satamissa, joka puolestaan johtuu USAn atomisukellusveneistä. Sen jälkeen kun radioaktiivinen saastuminen havaittiin Nahan satamassa, kalojen ja muiden meren tuotteiden hinnat laskivat 60—80 prosentilla. Tämä aiheuttaa huomattavia tappioita paikallisille kalastajille, jotka vaativat korvausta ja USAn atomisukellusveneiden oleskelun kieltämistä Okinawan satamissa.

Joka kuudes morsian raskaana USA:ssa

Miami Beach. — Noin puolet amerikkalaisista ja kaksi kolmasosaa miehistä omaa täydet seksuaaliset kokemukset ennen avioliiton solmimista ja yksi jokaisesta kuudesta morsiamesta on raskaana ennen naimisiin menoaan, sanoi Purduen yliopiston eräs professori Amerikan lääkintäyhdistyksen kokouksessa tällä viikolla.

Purduen yliopiston sosiologisen osaston professori Harold T. Christensen arvioi että:

— lähes viidesosa yksinäisistä korkeakoulujen naisoppilaista ja n. puolet yksinäisistä miespuolisista oppilaista on kokenut seksuaalista yhdyntää

— yleismittakaavassa, noin puolet naisista ja kaksi kolmasosaa miehistä on saanut täydelliset seksuaaliset kokemukset ennen avioliiton solmimista

— noin yksi jokaisesta kuudesta morsiamesta on raskaana avioliiton solmimishetkellä.

New Yorkissa sijaitsevan USA:n seksuaalitietojen ja opetusneuvoston johtaja tri Mary S. Calderone puhui lisääntyvän seksuaaliopetuksen tarpeellisuudesta varhaisnuorten ja nuorten keskuudessa.

Hän sanoi, että "useillakaan vanhemmilla ja kansalaisilla ei ole käsitystä niistä vaaroista, mitä koituu seksuaaliopetuksen laiminlyönneistä."

TIESI SYYN

— Ennenkuin Albertti meni naimisiin sanoi hän olevansa 'herra talossa' tai tietävän syyn miksi ei.

— Ja nyt sitten?

— Hän tietää syyn miksi ei.

Etelä-Ontariossa raju talvisää

Toronto. — Noin 60 mailin tuntinopeudella riehunut tuuli kaatoi torstaina Torontossa puhelinpylväitä ja televisio-antenneja ja pyyhkäisi pois kuorma-auton päältä kaksi siirrettävänä ollutta taloa, aiheutti sähköhäiriöitä jne.

Etelä-Ontarion muissa osissa jouduttiin myrskyn johdosta sulkemaan kouluja ja varoittamaan autoilijoita huonon kelin aiheuttamista vaaroista. Sääennustajien tietojen mukaan tuuli puhaltelee vielä tänään (perjantaina) 55—60 mailin tuntinopeudella ja tuo tullessaan lisää lunta.

Toronton myrskystä pahiten kärsinyt yksilö menetti kaksi taloa No 27 maantiellä, missä niitä kuljetettiin kuorma-autolla paikasta toiseen. Tuuli puhalsi ne pois kuorma-autoista ja poliisien arvelujen mukaan toinen talo tuhoutui kokonaan.

Sudburyn seudulla oli perjantaivastaisena yönä, kello neljän aikaan aamulla kova tuuli, mutta kun uutta lunta ei satanut, niin mitään liikennevaikeuksia ei siitä tullut.

Kiristykseen perustunut seksirikos

New Westminster, B. C. — Vancouverilainen 32-vuotias Robert Raymond Bird todettiin keskiviikkoisessa oikeuskuulustelussa syyllistyneen siihen, että hän oli kiristysmenetelmin saanut erään Burnabyssä asuvan naisen suostumaan sukupuoliyhteyksiin kanssaan.

Bird, joka on kahden lapsen isä ja annettujen selostusten mukaan kirkkonsa yksi tukipylväs, on pidätettynä, kunnes tuomari J. G. Ruttan langettaa tuomionsa.

Tämä oli Canadan ensimmäinen kiristys-sukupuoliyhteyksistä nostettu oikeusjuttu.

Syytös oli, että Bird ". . . oli ilman laillista oikeutusta tai tekosyytä sekä tarkoituksella kiristää tai saada jotakin, ts. sukupuoliyhteydet . . . kanssa uhkaamala syyttelemällä, suostutellut ko. naisen sukupuoliyhteyksiin kanssaan . . ."

Ko. 28-vuotias nainen todisti hänet johdetun uskomaan erään puhelinsoittajan taholta, että hänen miehestään oli otettu jossakin illanvietossa kuvia säädyttömistä toimenpiteistä.

Nainen sanoi, että hänelle luvattiin nämä kuvat, jos hän suostuu sukupuoliyhteyksiin puhelimitse puhuneen miehen kanssa.

Nainen sanoi suostuneensa siihen vapauttaakseen miehensä julkisesta häpeästä. Todistuslausunnot osoittivat, että mitään säädyttömyyttä ei ollut tapahtunut, ja että mitään sellaisia kuvia ei liioin ollut.

Kiitos Sudburyn näyttelijöille

Toronto. — Siellä me taas istuimme Don haalin seinien suojassa — pitkästä aikaa seuraten ja nauttien näytelmän esityksestä.

Väliajan tullen tapasimme ystäviämme ravintolan puolella ja kahvikupposen ääressä juttelimme kuulumisia ja vaihdoimme ajatuksia tuttavien kanssa, tuttavien, joita oli saapunut pidemmältäkin kuin omasta kaupungistamme.

"Ylätuvan ukko" oli myöskin suopealla tuulella, vaikka ilma olikin pilvistä niin ei toki satanut eikä lumentulokaan haittanut haalille tulijoita.

Ajassa olemme ehtineet jouluk. 3 päivän iltaan, mutta me torontolaiset olemme saaneet vasta sen verran lunta, että voimme todeta sen olevan saman väristä kuin aina ennenkin.

En tiedä kuinka vaikeaa oli matkanteko heille, jotka tulivat Sudburysta saakka esittämään meille näytelmän:

"VELJEKSET TAVERNA"

Neliosainen näytelmä vaatii runsaasti harjoitusta ja ajatusten keskittämistä, vallankin kun otetaan huomioon roolien pituudet, mutta tälläkin kertaa näyttelijät tekivät parhaansa onnistuen mitä erilaisempien luonteiden kuvauksessa.

Yleisö seurasi kiinteästi näytelmän kulkua, perheen ja etenkin veljesten keskken kehittyvää jännittyneisyyttä. — Äidin kuoleman jälkeen näytelmä ajautui useammalle katsomossa istuneelle odottamattomaan loppuratkaisuun, mutta sehän oli näytelmän kirjoittajan tarkoituskin — joten yleisö oli tyytyväinen näkemäänsä ja kuulemaansa.

Olisi kovin ilahduttavaa jos saisimme useammin näytelmätilaisuuksia haalillemme, joko omien näyttelijäin, tai vierailijain toimesta.

Tällä kertaa tahdomme lausua kauniit kiitokset Sudburyn Finnish haalin näyttelijöille nautintorikkaasta illasta.

Uskomme, että he pääsivät onnellisesti kotoisille tanhuvilleen ja liitämme tähän toivomuksen, että he pitkästä matkasta huolimatta vierailisivat toistenkin haalillamme.

— Puolesta A. O.

VANCOUVERIN KUULUMISIA

Vancouver. — Marraskuun 30 pnä pidettiin Clinton haalilla hyvin onnistuneet markkinat vaikka samana päivänä tullut lumi, mikä on täällä harvinaista, tekikin paljon haittaa autoilijoille ja mahdollisesti ehkäisi suuremman osanoton näihin vuotuisiin markkinoihin.

Mutta taitavan "helppoheikin" avulla nämä markkinat onnistuivat paremmin kuin alkuun luulimmekaan ja tästä kiitämme myöskin innostunutta yleisöä, joka "huuti" tavaraa oikein kilvalla. Suuret kiitokset myös tavaroiden lahjoittajille. Elleivät liikemiehet, samoin kuin yksityisetkin, olisi olleet niin runsaskätisiä lahjoituksissaan, niin ilman heidän antimiaan olisi tavarapöydät olleet melkein tyhjinä.

Lahjavoitot jakautuivat seuraaville henkilöille: 1) Violet Laukkanen no. 759. 2) Jennie Utter no. 291 3) Manta Ranta no. 1078, 4) Kari Atva no. 481, 5) Annie Tapio no. 549, 6) R. Mäki no. 1081 ja 7) Katie Falk no. 608.

* * *

Joulukuun ensimmäisenä päivänä oli Clinton haalilla tilaisuus jossa Maurice Rush selosti Romanian matkansa varjokuvia. Hän osallistui tälle matkalle monen muun edustajan kanssa. Näistä varjokuvista saatiin seurata mitenkä kehitys oli kulkenut eteenpäin tässä sosialistisessa maassa. Kuvissa nähtiin ajanmukaisia kerrostaloja joissa asuvat henkilöt olivat maksaneet aluksi vuokraa 3 prosenttia palkastaan, mutta nyt vuokrat on nostettu 8 prosenttiin palkasta.

* * *

Haluan tässä samalla kiittää CS-J:n Vancouverin osaston sanomalehtikomiteaa kun se yllätti minut, tilaamalla minulle yhdeksi vuodeksi lehtemme Vapauden. Nyt ei tarvitse käydä lainasta lukemassa, sillä postimies tuo sen omalle postiluukulleni. — S. S. P.

Salaliitto ilmi Egyptin mellakoissa

Kairo. — Pari viikkoa sitten Aleksandriassa järjestettyjen ylioppilasmielenosoitusten takana oli "vakava salaliitto", ilmoitettiin Kairossa viime viikon lopulla.

Useita ihmisiä on pidätetty, kertoo puolivirallinen sanomalehti Al Ahram. Oikeusministeri selosti alustavien tutkimusten tuloksia arabien sosialistisen liiton — Egyptin ainoan poliittisen puolueen — ylimääräiselle kokoukselle maanantaina. Al Ahram kirjoitti salaliiton saavuttaneen "huomattavan laajuuden".

Kaikki pidätetyt eivät olleet ylioppilaita. Eräs heistä jakeli lehtisiä Aleksandriassa sunnuntaina, kertoo lehti.

Matkustakaa Rolls-Roycella Skandinaviaan

Te ja vaimonne SÄÄSTÄTTE

$95 matkalla

SUOMEEN

verrattuna tavallisiin jet säästöluokan New York/ Helsinki meno/paluulippujen hintoihin normaali matkailukautena

Nauttikaa Icelandic'in upouudesta Comfort Class Deluxe palvelusta. Teidän Rolls-Royce Jet Prop 400-koneenne lentää suoraan Osloon, josta kätevät jatkoyhteydet Helsinkiin. Teitä hemmotellaan ylellisesti deluxe aterioiden, hienojen liköörien ja ranskalaisen shamppanjan muodossa — kasvoille kuumat virkistävät pyyhkeet — jaloillenne ensiluokan rentoutumistilat. Kaikesta tästä huolimatta säästätte 10% minkä tahansa muun lentolinjan tavallisiin säästöluokan lippuihin verrattuna. Päivittäiset lennot New Yorkista Islantiin — Norjaan — Ruotsiin — Tanskaan — Englantiin — Skotlantiin — Luxemburgiin. Nauttikaa elämästänne samalla kun säästätte rahaa. Kysykää lähemmin MATKAILUASIAMIEHELTÄNNE — hän kertoo teille, että uusi Comfort Class-palvelu on paras sijoitus sinitaivaalla. Pyytäkää postitse esittelylehtinen.

ICELANDIC AIRLINES LOFTLEIDIR

HALVIMMAT HINNAT EUROOPPAAN

New York 10020, 610 Fifth Avenue (Rockefeller Center), PL 7-8585
Chicago 60603, 37 So.Wabash Avenue, 372-4792
San Francisco 94108, 210 Post Street, 902-7651

JOKA MIEHEN JA NAISEN TASKUKIRJA

"TASKUKALENTERI 1969"

ON NYT ILMESTYNYT

132 Sivua Hinta 75c
(Ontariossa lisättävä 5% myyntivero, joka on 4 senttiä)

Taskukalenteri

SISÄLTÖLUETTELO:

Kalenteriosasto, käsittäen nimipäivät, merkkipäivät ja muistiinpanosivut
Eläkkeet Canadassa
Taattu $105 kuukausitulo
Työkyvyttömyyseläkkeet
Jälkeenjääneitten etuisuudet
Canadan eläkesuunnitelman hautausapu
Leskien eläke
Erikoismääritelmiä eläkkeestä 1968-69
Milloin leskeneläke alkaa
Orpojen etuisuudet
Äitien avustus Ontariossa
Sokeiden avustus. Ont.
Canadan juhlapäiviä
Canadan uudet postimaksut
Lämpömittarit
Lämpömittarien vertailu
Canadan mittoja ja painoja
Tietoja Suomesta

Hankkikaa itsellenne tämä käytännöllinen taskukirja "Taskukalenteri 1969". Siinä on paljon tärkeitä ja hyödyllisiä tietoja jokaiselle kansalaisellemme.

Taskukalenterin tilauksista jotka käsittää 5 kpl. tai enemmän myönnetään asiakkaille 15% palkkio. Kirjakaupoille ja jälleenmyyjille erikoisalennus.

Taskukalenteria on saatavana paikkakuntanne asiamiehiltä tai tilaamalla osoitteella:

VAPAUS PUBLISHING CO. LIMITED

P.O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

DON HAALIN

uusi puhelin numero on

463-9918

Huomioikaa, että Don Haalia saa vuokrata, soittamalla haalin vahtimestarille. Myöskin nyt on aika tilata pöytäpaikat UUDEN VUODEN VASTAANOTTOTANSSEIHIN — Ainoastaan $3.00 henkilöltä.

Esitetään uudelleen

yleisön pyynnöstä kaksi venäläistä elokuvaa englanninkielisine selostuksineen

RIMSKI-KORSAKOFIN OOPPERA

"THE TSARS"

Myös värielokuvana

"DON QUIXOTE"

Vielä ensi tilalla Canadassa.

BRIGHTON CINEMA

Puhelin 532-2710

127 Roncesvalles Ave. Toronto

Jouluk. 5:stä jouluk. 10 päivään
Yksi päivittäinen näytös
kello 7.30 ip.

Lauantaina ja sunnuntaina
klo 5 ip. yhtämittaisesti

Ensi viikolla: puolalaiset elokuvat

KOULURAKENNUKSEN OSTOTARJOUKSIA HALUTAAN

Allekirjoittanut ottaa vastaan ostotarjouksia lauantaihin, joulukuun 14 päivään 1968, klo 6 ip. saakka. On myytävänä T.S.A Cleland ja Dryden yhdistettyjen kuntien koulurakennus.
Korkeinta tai mitäkään tarjouksia ei ehdottomasti hyväksytä.

MRS. M. MAKELA, Sec.- Treas.
T.S.A. Cleland & Dryden
Box 377 Phone 983-4994 Azilda, Ont.

5. 7. 10.

Jet back to Scandinavia this Christmas.

9 tuntia ja $69 vähemmän kuin potkuriturpiinikoneella

Kulkuset kilisevät, jouluvalot välkkyvät riemukkaasti kirpeässä talvisäässä, ystävät ja sukulaiset odottavat teitä avosylin lahjojen ja glögin kanssa matkanne päässä.

Menkää takaisin Skandinaviaan täksi jouluksi, SAS'in mukana . . . joka on Skandinavian oma lentoyhtiö. Ainoastaan SAS'in jetit lentävät Montrealista välilaskutta Skandinaviaan, ja se on vain 7 tunnin päässä . . . noin 9 tuntia lähempänä kuin käyttämällä New Yorkista johtavan potkuriturpiiniyhtiön koneita.

Ja se maksaa teille $69 vähemmän tehdessänne 21 päivän erikoismatkan säästöluokassa . . . $84 vähemmän, jos matkustatte ryhmän mukana. SAS'in ryhmävalmismatkan hinta 15 henkilöä tai sitä suuremmille ryhmille on ainoastaan $351, siihen sisältyy säästöluokan Montreal-Kööpenhamina menopaluulipun hinnan lisäksi majoitus Tanskassa ja auto käyttöönne siellä. Ja me kokoamme ryhmän puolestanne.

Pysähtyessä matkallanne saatte vielä joukon lisäetuja . . . voitte pysähtyä 13 lisäkaupungissa ilman lisämaksua Kööpenhaminan menopaluulipun erikoishintaan. (Potkuriturpiinilipulla ette saa näitä lisäetuja.)

Ja pysytelkää SAS'in mukana jos haluatte nähdä Eurooppaa enemmälti . . . sillä SAS lentää useampaan eurooppalaiseen kaupunkiin kuin yksikään toinen Atlantin yli tai napareittiä liikennöivä lentoyhtiö.

Lisätietoja saadaksenne ottakaa yhteys matkatoimistoonne tai SAS'iin. Ja jos ette pääsisi Skandinaviaan täksi jouluksi, miksette kutsu omaisianne Skandinaviasta viettämään joulua kanssanne täällä? SAS'in välityksellä voitte jopa maksaa heidän matkansa tänne etukäteen.

SAS SCANDINAVIAN AIRLINES

SAS takes you where it's happening.

Lippumyymälät:

199 Bay Street, Toronto, Ont. Tel. (416) 362-5221;
800 Dorchester Blvd., Montreal, P.Q. Tel. (514) 861-8311
211 Portage Avenue, Winnipeg, Man. Tel. (204) 943-0673

FRANK R. BLOCK, R.O.
OPTOMETRISTI
Puh. konttori 674-4014
kotiin 673-0705
65 ELM STREET EAST
SUDBURY, ONT.
VASTAANOTTO ESPANOLASSA
Keskiv. iltap. ja torst. aamup.

Putkitus- ja lämmitys-
EXPERTIT
• ÖLJYPOLTTIMOITA •
Kustannusarviot vapaasti!
Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
PUHELIN 674-0797
184 Elgin St. S., Sudbury

LOUGHEED
HAUTAUSTOIMISTO
Hautaukset 100 mailin säteellä Sudburysta toimitetaan ilman lisämaksua.
AMBULANSSI-PALVELUS
24 TUNTIA VUOROKAUDESSA
PUHELIN 673-9595
62 Eyre St., Spruce kadun kulm.
SUDBURY

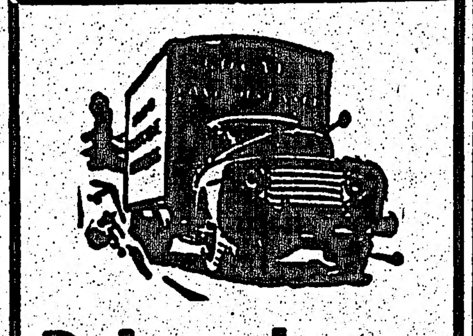

Delongchamp CARTAGE CO. LTD.
20 Lorne St. Puh. 675-5611
LYHYEN JA PITKÄN MATKAN RAHTIAJOA . . . TALOUSTARPEITA PAKATAAN — MUUTETAAN — SÄILYTETÄÄN — LÄHETETÄÄN
NYKYAIKAINEN VARASTOHUONE

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

CSJ:n Sudburyn osaston johtokunnan kokous Finnish haalilla tiistaina, joulukuun 10 pnä kello 7.30 illalla.

Lasten joulujuhla Finnish haalilla sunnuntaina joulukuun 15 päivänä kello 2 ip. Tervetuloa.

"Lasten suomikoulu" Finnish-haalilla torstai-iltaisin kello 5.30 ip. Harjoitellaan mm. joulujuhla ohjelmaa. Kaikki lapset tervetulleita.

"Kesäinen unelma" näytelmän harjoitukset perjantaina ja maanantaina, joulukuun 6 ja 9 pnä klo 7 illalla. Perjantai-iltana ainoastaan roolihenkilöt, mutta maanantai-iltana kaikki avustajat ja laulajat.

Sävel-kuoron harjoitukset Finnish-haalilla keskiviikkoisin klo 7.30 ip.

Kirjasto auki Finnish-haalilla keskiviikkoisin kello 7—8 illalla.

Naistenkerhon seurapelitilaisuus Finnish-haalilla torstaina, joulukuun 12 päivänä kello 7.30 ip. Päävoittoina kaksi kalkkunaa. Tervetuloa.

HYVÄ KIUAS-SAUNA TYÖN PUISTOSSA
Auki keskiv., lauant. ja sunnunt. kello 1 ip.—11 illalla
1742 PARIS ST. SUDBURY

NOPEA . . . Täydellinen
FINA
"GOLDEN keskus-lämmitys-öljypalvelu
Ilmainen 24 tunnin polttimohuolto. Myös öljylämmittäjien öljyä.
Ainoa suomalainen öljyn välittäjä Sudburyssa
TAUNO LUNDGREN
Kontt. 674-3585 Kotiin 674-5337

SUDBURYN SIION SEURAKUNNAN
KOKOUKSET
pidetään Glad Tidings Tabernaclessa, vastapäätä Memorial sairaalaa:
Sunnunt. — klo 11 ap. ja 7 ip.
Torst. — klo 7.30 ip.
Perj. nuoret 7.30 ip.
TERVETULOA
Käynti parkkauslotilta kokoushuoneeseen
SIION SEURAKUNTA
1843 Paris St. Puh. 674-6583
Sudbury, Ont.

Naiset kaunistakaa itsenne
SMART STYLE KAMPAAMOSSA!
Uusi omistaja Irma (Polvi) Niemi ottaa vastaan entiset suomalaiset asiakkaat ja uudet tervetulleita
Kolme ammattitaitoista kampaajaa antaakseen nopean palvelun
Puhelin 675-6571
31 Cedar St. keskikaupungilla Sudbury
5. 7. 10. 12.

SÄÄSTÖHINNOILLA RAKENNUSTARPEITA
LUAN MAHONKISIA PANEL-LEVYJÄ
4' x 8' viimeistelyä vailla .... Levy 2.59
JALOKUUSIVANEERIA
¼" x 4' x 8' GIS .... Levy 4.97
⅜" x 4' x 8' G1S .... Levy 6.69
½" x 4' x 8' G1S .... Levy 8.49
⅝" x 4' x 8' G1S .... Levy 9.99
¾" x 4' x 8' G1S .... Levy 11.59
PALJON MUITA ERIKOISUUKSIA
CASH & CARRY
BUILDING MATERIALS
Myös auki tiistai-iltasin ja koko päivän keskiviikkona
Dell St. — Morn kad. kohdalla 674-7471 Sudbury

Jackson & Barnard
HAUTAUSTOIMISTO
Nykyaikainen hautaustoimisto, omistautunut hienotunteiselle palvelulle kaikkien uskontojen traditsiooneissa.
VAPAATA PARKKEERAUSTILAA TONTILLAMME
233 Larch St. Sudbury

Nikkeliyhtiöiltä vaaditaan saastutuskontrollia

Ontarion terveysministeri Matthew Dymond sanoi tällä viikolla, että Incon ja Falconbridge Nickelyhtiöitä on pyydetty esittämään terveysministeriön hyväksyttäväksi selvät suunnitelmat saastutuksen kontrolloimiseksi.

Vastatessaan lainlaatijakunnassa Sudburyn East vaalipiiriä edustavan Elie Martelin asiaa koskeviin kysymyksiin mr Dymond sanoi, että kaivosyhtiöille on annettu määräaika näiden suunnitelmien edistämiseksi, mutta hän kieltäytyi kuitenkin mainitsemasta tarkkaa päivämäärää, jolloin suunnitelmien tulisi olla terveysministeriössä.

Mr Dymond sanoi, että yhtiöt esittivät terveysministeriön viime vuonna pyytämät saastutuksen rajoittamista koskevat suunnitelmat. Terveysministeriö on tutkinut nämä suunnitelmat ja pyytänyt niiden johdosta täsmällisempiä suunnitelmia.

Sudburyn alueella olevien Incon teollisuuslaitosten jätteistä suoritettiin tutkimus Ontarion Waters Resoursses komission toimesta vuoden 1967 kesä-, heinä- ja elokuussa.

Tämän tutkimuksen raportin julkaistuksi tultua pyydettiin Incon tekemään saastutusvastaiset suunnitelmat.

Emäntien kemuissa on aina hauskaa

Muun lisäksi emännät ovat oikeita mestareita kemujen järjestämisessä. He tietävät 'mistä käy tie vieraitten, niin miesten kuin naistenkin sydämiin".

Siksi pidetään varmana että naistenkerhon bingosta tulee ensi torstaina erittäin mielenkiintoinen tilaisuus. Ja pitäen mielessä sanontaa "kun kerran joulu on, niin paista akka toinenkin silakka", emännät ovat hankkineet tähän joulubingoonsa peräti kaksi komeata kalkkunaa päävoitoiksi. Muina voittoina on kahvikulta-paunoja, kuka määrän tietää ja myös muuta käypää tavaraa.

Emäntäväen hauskassa bingotilaisuudessa on siis mahdollisuus saada nikkelin pelistä joulukalkkuna ja suuri määrä muita hyviä voittoja. Luonnollisesti tarjoillaan kahvikultaa. Tervetuloa, sanovat emännät. Bingo on torstaina, joulukuun 12 päivänä ja alkaa täsmälleen kello 7.30 illalla.

Lapset kiittävät

Parhaat kiitokset kaikille jotka avustivat lasten joulu-bingon onnistumista. Kiitos lahjoituksista, voitoista ja tietenkin pelaajille runsaskätisyydestä. Erikoinen kiitos Aileenille, Marylle ja Airille koko illan avusta. Gail-tyttö kehoitti kaikkia illan vieraita saapumaan lasten joulujuhlaan jota vietetään Finnish-haalilla sunnuntaina, joulukuun 15 päivänä, kello 2 ip. Seurapelitilaisuudesta koituneet varat käytetään tämän juhlan hyväksi. Kiitos.

Rauha-täti.

Fabbro tutkii rakennustöiden viivytyskysymystä

Sudburyn kaupungin pormestari Joe Fabbro koettaa selvittää ongelmaa miksi on viipynyt Borgia-kadun alueelle rakennettavia 177. asuntoyksikön rakennustöiden alkaminen.

Ontarion Housing Corporation (OHC) ei ole vieläkään antanut hyväksymistään asuntoyksikköjen lopullisille suunnitelmille.

Rakennustyöt seisautettiin viime kun Catkey rakennusurakoitsija ilmoitti löytäneensä epätyydyttävää perusmaata sillä alueella, johon rakennetaan osa näistä asuntoyksiköistä.

Pormestari Fabbro sanoi tällä viikolla, että hän tulee keskustelemaan mahdollisimman pian OHC:n johtajan H. W. Sutersin kanssa ja ottamaan selville milloin nämä vaikeudet saadaan selvitetyksi ja rakennustyöt uudestaan käyntiin.

Entiset nopeusrajoitukset voimaan Wahnapitaessa

Ontarion maantieministeriöstä ilmoitettiin tällä viikolla, että se valmistautuu palauttamaan no 17 maantiellä Wahnapitaen kohdalla korkeimmat sallitut ajonopeudet samoiksi mitä ne olivat ennen viime toukokuussa tapahtunutta ajonopeuksien korottamista.

Korkeimpia ajonopeuksia nostettiin 40 ja 45 mailista 50 ja 55 mailiin tunnissa ja tämä aiheutti paikkakunnan lasten vanhempien taholta huomattavan protestiaallon.

Lasten äidit uhkasivat sulkea maantien liikenteen ja maantieviraston virkailijat pitivät useita kokouksia. Maantievirasto tarjoutui laskemaan ajonopeudet 10 maililla tunnissa koulujen aukioloaikana, mutta lasten vanhemmat hylkäsivät tämän.

Veden hinnankorotusehdotus hyväksytty

Sudburyn kaupungin kontrollilautakunta hyväksyi keskiviikko-iltaisessa kokouksessa, että kotitaloudessa käytettävän veden hintaa nostetaan tammikuun 1 päivänä 1969 noin 25 prosentilla.

Tämä tarkoittaa sitä, että jokaisen kotitalouden vesilasku tulee nousemaan kahden kuukauden ajalta noin 75 senttiä.

"Flat rate"-hintoja tullaan nostamaan nykyisestä 6.75 dollarista 9 n dollariin neljännesvuotta kohden. Tähän mennessä annettu 20 prosentin alennus, ennen määräpäivää maksetuista, tullaan poistamaan ja sen sijaan verotetaan 10 prosentin rankaisumaksu jos laskua ei ole maksettu määräpäivään mennessä.

Yksityisten veden hintana tulee olemaan 37 senttiä jokaista 1,000 gallonaa kohti ja teollisuus- ja liikelaitokset joutuvat maksamaan 37 senttiä ensimmäisestä 100,000 gallonasta. Teollisuuslaitosten nyt maksama hinta on 30 senttiä ensimmäisestä 250,000 gallonasta.

2 kansalaistamme kuoli torstaina

Kaksi kansalaistamme kuoli torstaina, joulukuun 5 pnä.

Henry Matti Herranen kuoli kotonaan McKerrowssa. Hän oli 51 vuoden ikäinen.

Worthingtonissa syntynyt — John ja Sofia Herrasen poika — Henry Herranen asui koko ikänsä Beaver Lakella, mistä muutti 2 v. sitten McKerrown. Hän työskenteli Brown Forest Ltd:n (KVP:n) sahalla ja tunnettiin innokkaana hiihtomiehenä.

Suremaan jäi lähinnä vaimonsa Venni (os. Tuomi), kaksi poikaa, Melvin ja Gary, molemmat Sudburyssa, äitinsä Sofia Herranen Beaver Lakella sekä siskot Jack (Elsie) Kovac Vancouverissa ja Aili Herranen, Beaver Lakella.

Herranen kuoli äkkiä sydänhalvaukseen.

Hautajaiset Lougheed hautaustoimistossa Sudburyssa lauantaina joulukuun 7 pnä kello 2 ip. Haudataan Nairn Centren hautausmaahan. Siunauksen suorittaa pastori Wm. A. Sumner.

Lauri Mustaniemi, Sudburysta, kuoli Sudbury Memorial sairaalassa. Hän oli 47 vuoden ikäinen.

Noin 12 vuotta Sudburyn seudulla asustanut Mustaniemi oli syntynyt Kannuksessa, Suomessa. Suremaan jäi lähinnä äitinsä Aili Sampi Suomessa.

Mustaniemi oli 10 vuotta Noront Steel yhtiön palveluksessa.

Hautajaiset Lougheedin hautaustoimistossa lauantaina, joulukuun 7 pnä kello 11 ap. Siunauksen suorittaa pastori Matti Hämäläinen. Haudataan Park Lawn hautausmaahan, Sudburyssa.

YK:n kehotus Portugalille

New York. — YK:n yleiskokous hyväksyi viime perjantaina päätöslauselman, jossa kehotetaan Portugalia myöntämään heti itsenäisyys Angolalle, Mosambikille ja Portugalin Guinealle.

Päätöksen puolesta äänesti 85 maata, kolme oli sitä vastaan ja 15 pidättäytyi äänestämästä. Päätöslauselmassa kehotetaan turvallisuusneuvostoa kiinnittämään huomiota näillä kolmella alueella vallitsevaan "vakavaan tilanteeseen".

PORTUGAL EI AIO LUOPUA AFRIKASTA

Lissabon. — Portugalin afrikkalaisten siirtomaiden puolustaminen oli etualalla maan uuden pääministerin Marcelo Gaetanon parlamenttipuheessa viime viikolla.

Portugali ei antaudu siirtomaissaan kapinaliikkeille, jotka saavat varansa ja aseensa ulkomailta, sanoi Gaetano. "Emme ole julistaneet sotaa kenellekään. Puolustamme itseämme. Emme puolusta vain jotain määrättyä sivistystä. Puolustamme sivistystä yleensä", hän mainitsi ja totesi, että Portugali voi hyväksyä vain tämän kannan.

Valkoiset, joista monet ovat syntyperäisiä afrikkalaisia, ja mustat elävät rauhallisesti Portugalin lipun alla Afrikassa, jatkoi pääministeri. Hän ilmoitti edelleen vierailevansa Portugalin afrikkalaisilla alueilla ensi vuonna.

Näiden alueiden "tinkimätön" puolustus merkitsee Portugalin nykyisen rajoituspolitiikan jatkamista hän selvitti.

KUOLLUT
Henry Matti Herranen
kuoli kotonaan McKerrow, Ontario, torstaina, joulukuun 5 pnä, ollen 51 vuoden ikäinen.
Suremaan lähinnä jäi vaimonsa Venni (Tuomi) Herranen; kaksi poikaa Melvin ja Gary, molemmat Sudburyssa; äiti, mrs. Sofia Herranen, Beaver Lakella; kaksi siskoa, mrs. Jack (Elsie) Kovav, Vancouverissa ja miss Aili Herranen, Beaver Lakella. Isä oli edesmennyt John Herranen.
Vainaja lepää Lougheedin hautaustoimistossa, 62 Eyre Street S. Hautajaiset toimitetaan toimiston kappelista lauantaina, kello 2 ip., Nairnin hautausmaahan.
Ystävät voivat käydä katsomassa perjantaina jälkeen 7.30 ip.

KODIN PIIRISTÄ

TOIMITTANUT EEVA

Pehmeiden pakettien valmistusaika

Pehmeäpintaiset lämpimät kankaat, sileä ja vakosametti soveltuvat erinomaisesti lasten pukimiksi, jotka joustavina antavat perään ja mukautuvat lasten liikehdintään. Langoista voi kotonakin neulomalla valmistaa lapsille joustavia vaatekappaleita aina mekoista hameisiin, puseroihin ja sukkahousuihin asti. Mutta valmisvaateteollisuus valmistaa myös mukavia lasten päällysvaatteita ja alusasuja. Joulu alkaa lähestyä ja lapset ovat iloisia pehmeistäkin paketeista, jos niistä ilmestyy jokin mieluinen vaatekappale.

Puuvilla on lasten alusasujen varsinainen materiaali varsinkin koleina syyspäivinä ja talvella.

Myös raionsilkki on lapsille sopiva materiaali. Siitä on pienille tytöille valmistettu pikkupöksyjä, kerastoja, alushameita ja yöpaitoja.

Lastenlämpimiä yöasuja ovat erilaisin painokuvin somistetut puuvillayöpuvut.

Sukkahousut ovat syrjäyttäneet villahousut. Kaiken varalta on mallistossa mukana lahkeettomia ohuesta villasta kudottuja housuja.

Jokainen aikuinen varmasti ihastuu pehmeän paketin saadessaan. Onhan talven kylminä ilmoina mukavaa kietaista päälleen jotakin lahjalämmintä, jota hankkiessaan lahjan antaja on ajatellut lahjan saajaa.

Porkkana-rusina jälkiruoka

Monet ovat kasvattaneet kesän aikana porkkanoita ja nyt lämpimän syksyn vallitessa niiden säilyttäminen tuottaa vaikeuksia. Porkkanasta voi valmistaa monenlaista maukasta ruokaa, mutta vaihtelu virkistää. Seuraavassa annamme uuden ohjeen, valmistakaapa jälkiruoaksi:

Porkkana kakku

2 kkp jauhoja
1 kkp sokeria
2 rkl kaakaota (cocoa)
½ tl suolaa
1 muna
½ kkp rasvaa (shortening)
1½ kkp rusinoita
¾ tl leivinj.
½ tl kanelia (cinnamon)
½ tl muskottia (nutmeg)
hiukan mausteneilikkaa (cloves)
2 rkl vettä
2 kkp raastettua raakaa porkkanaa
1½ tl leivinsoodaa sekoitettuna
2 rkl vettä.

Kuivat ainekset yhdistetään, lisätään muna, rasva, vesi ja porkkanat. Sekoitetaan keskenään ja sitten vielä minuutin verran sähkövatkaimella keskinkertaisella nopeudella. Lisätään rusinat sekä veteen sekoitettu leivinsooda ja vatkataan tasaiseksi. Seos kaadetaan voideltuun vuokaan ja paistetaan 350 F-asteisessa uunissa 30—35 min. Raaka porkkana estää kakkua kuivamasta, joten se säilyy.

Kermajuusto kuorrutus

Yksi 8 unssin paketti kermajuustoa sekoitetaan kuohkeaksi 4 rkl voin kanssa. Lisätään 1 pauna hienoa sokeria. Voi lisätä vaniljaa (vanillaa), jos sen mausta pitää. Jos aine on liian kovaa kakulle levitettäväksi, voi lisätä maitoa.

Autoa ohjatessanne hengitätte kaasua

Autojen pakokaasut sisältävät erittäin vahingollisia hiilimonoksidia eli häkää. Sen hengittäminen aiheuttaa pahoinvointia, uneliaisuutta ja pahimmassa tapauksessa kuoleman. Hiilimonoksidin sisäänhengittäminen suuressa määrässä voi johtaa kuolemaan jo kolmen minuutin kuluessa.

Kaikissa autoissa on etuosassa aukko puhtaan ilman sisään virtaamista varten. Kaikilla teillä, joilla on ajoliikennettä, leijailee näkymättömänä pakokaasuja ja niissä vaarallista, väritöntä häkää. Jos liikenne on vähäistä, niin tuuli kyllä hajottaa kaasut, mutta jos autot ajavat lähekkäin toistensa perässä tai joutuvat seisomaan jonossa, silloin on järkevää sulkea tuuletusaukko. Juuri sitä kautta nimittäin pääsevät myrkylliset kaasut tunkeutumaan autoon. On kyllä eduksi, jos ilma-aukko on moottorin kannessa, mutta kuitenkin on tuollaisessa tapauksessa viisainta sulkea se.

Jouluksi pikkuleipiä

Vielä ehtii valmistaa joulupöytään kauniita ja maukkaita pikkuleipiä seuraavan ohjeen mukaan:

Joulutähti

4 kkp jauhoja
½ tl leivinsoodaa
¼ tl suolaa
1 kkp voita tai marg.
2 kkp sokeria
3 munaa
1 tl vaniljaa (vanilla)

Sekoitetaan jauhot, sooda ja suola. Sihdataan kahteen kertaan. Voi hierotaan pehmeäksi ja siihen lisätään sokeri vähitellen. Lisätään vanilja, munat ja jauhosekoitus. Taikina säilytetään peitettynä jääkaapissa useita tunteja. Kun se on sopivaa kaaviloitavaksi otetaan taikinasta pieni määrä kerrallaan. Se kaaviloidaan noin neljännes-tuuman paksuiseksi hiukan jauhoitetulla leivinpöydällä. Tähti-mallisella muotilla leikataan taikinasta pikkuleipiä, jotka paistetaan voidellulla pellillä 350 F-asteisessa uunissa 8—10 min. Kun ovat paistuneet kauniin ruskeiksi ne jäähdytetään leivinristikolla. Pikkuleivät voi koristaa haluamallaan tavalla. Annoksesta tulee noin neljä tusinaa joulutähtiä.

Pieniä neuvoja

Kudontaohje

Villapaitaa kutotessa voi ottaa huomioon sen, että kyynärpään kohdat kestävät kauemmin, jos kudotaan sellainen kaula-aukko, että paitaa voi pitää sekä etu- että takaperin. Esimerkiksi venekaulus on sopiva.

Kampojen puhdistuksesta

Kampoja ei tarvitse pestä kun niiden annetaan liota vähän aikaa vedessä, johon on lisätty hieman ammoniakkia.

Kananmunan leikkurilla

voi leikata myös keitettyjä juureksia. Esim. sillisalaatin teossa saa kauniita ja tasaisia kuutioita, kun juures kerrallaan laitetaan leikkuriin ja leikataan molempiin suuntiin

Kahvista ja teestä

ruskeiksi painuneet kupit ja lusikat saa helposti kirkkaiksi, kun laittaa kattilaan 2 rkl kidesoodaa kylmään veteen, latoo astiat sinne ja antaa kaiken kuumentua jonkin aikaa.

Paul Martin vierailulla

Abidjan. — Canadan entinen ulkoministeri ja hiljattain senaattoriksi nimitetty Paul Martin saapui keskiviikkona vierailulle Norsunluurannikolle hänen Afrikan matkansa yhteydessä.

FNL:lla oma hallinto suuressa osassa maata

Hongkong. — Hanoin radio ilmoitti viime lauantai-iltana, että kansallinen vapautusrintama on perustanut oman vallankumouksellisen hallinnon 17 maakuntaan viiteen kaupunkiin, 32 kuntaan ja 1,700 kylään Etelä-Vietnamissa.

Nämä kansan valitsemat vallankumoukselliset elimet, joita on perustettu kahteen kolmasosaan Etelä Vietnamin itä- ja länsiosassa sekä keskustassa sijaitsevista maakunnista, korvaavat Saigonin hallituksen perustamat elimet tilaisuuden tullen, totesi radio.

Niitä nimitetään "kansallisen vapautusrintaman komiteoiden valtuuskunniksi" ja ne koostuvat kaikkien väestöryhmien, mm. älymystön ja naisten edustajista. Ne ovat kehittäneet lääke- ja kasvatustieteellistä, lainopillista ja oikeudellista työtä sissien valtaamilla alueilla, sanottiin lähetyksessä edelleen. Lisäksi ne ovat huolehtineet väestön jokapäiväisistä tarpeista ja turvallisuudesta, sekä auttaneet haavoittuneiden tai kaatuneiden sissien perheitä.

KUOLLUT
Lauri Mustaniemi
kuoli Sudbury Memorial-sairaalassa, torstaina, joulukuun 5 pnä 1968, ollen 47 vuoden ikäinen.
Suremaan lähinnä jäi äitinsä, mrs. Aili Mustaniemi, Sämpi, Kannuksessa, Suomessa.
Vainaja lepää Lougheedin hautaustoimistossa, 62 Eyre Street S. Hautajaiset toimitetaan toimiston kappelista lauantaina, kello 11 ap., Park Lawn hautausmaahan.
Ystävät voivat käydä katsomassa perjantaina jälkeen 7.30 ip.

JUURI ILMESTYNYT
aistikas, sisältörikas ja ajankohtainen
JOULU 1998
48 SIVUA HINTA $1.00

SISÄLTÖ:

Joulun edellä, W.E. 1
Veli Gaucherin iltamessu, A. Daudet 2
Mesaba järvi, Maiju Wäisänen 4
Vain kirje jouluksi, Alina Sikola 5
Markkinat Saharan keitaalla 6
Palanen elämää, Hämeen tyttö 8
Taas joulukellot soivat, Tyyne 9
Vanhan ompelijan joulu, E. Kaustinen 9
Toronto ennen ja nyt, W. Säilä 10
Eräs jouluilta, Lauri 11
Rauhanko juhla?, LSP 11
Joulun rauha, Marjatta 12
Näin synnyinmaani, Antti Pitkänen 12
Sikamainen joulu, P. Parkkinen 13
Elokuva maailman luetuin kirja 14
Laser, kuolemansäteestä elämänsäde 16
Canadalainen marttyyri arvoonsa, W.E. 19
Tinaa, Annu 22
Pienen tiilenkantajan rikos, US 23
Satujen saarella ei eletä satumaailmassa 27
Mauri, K. Rahikainen 28
On aika herätä, S-nen 29
Karma, Darma ja Holi, Olli Laine 30
Äitipuoli, V. Diavatov 33
Jättiläishai, J. Leloup 37
Topeliuksen joulukäynti Viaporin vankilassa 39
Eilisen, nykyisyyden ja huomisen Siperia 40
Joulusauna ennen ja nyt 42
Höylänjälki 44
Joululahja yksinäiselle 46
Me salli emme 47
Joulukortin alkuperä 47
Kaskuja 48

Saatavana paikkakuntanne asiamieheltänne tai tilaamalla osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
P.O. BOX 69 SUDBURY, ONT.